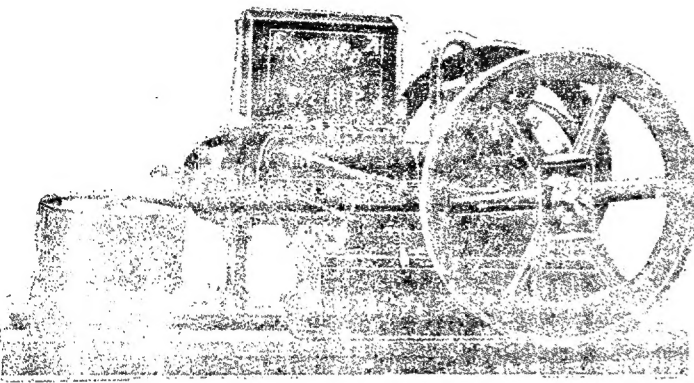

308700

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్నపట్టణము 1916 నంబర్ జూలై 2 వ తేది శుక్రవారము } NO 53
 సంపుటము. 3. } సత్యనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస శుద్ధ ద్వితియ ౨ } సంచిక ౫3

యునైటెడ్ టెక్నోలజీస్ యింజనీరులు, పంపులు

ఇదివరకెన్నడును మనము కనియు
 వినియు యెరుగఁజూడనియు సాధారణ
 మాగా నీరుతోడుకొనుటకు ఉపయోగింప
 బడుచున్న యంత్రములు మోటారు వల్ల రా
 లన్నిటికింపైన ములభముగా పనిచేయు
 బడుచున్న అతిస్వల్పధరలకు దొరకు
 నవియు అయిన యీవిన్న యింజనీరులు,
 పంపులు కృత్రిమపాదార్థము, తడితర విన్న
 వినునలను స్వతంత్రముగా పాపించి
 లాభములను పొందగోరువారికి వార్త
 పాలిటి భాగ్యజేతలందఱె ననుకూరించి.

ఇవివిన్న పిండియంత్రములను, నూనెయంత్రములను, పత్తియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా
 వాటను మెషిన్లను, అయ్యయంత్రములను నడుపుటకు అతియపయోగకరమునవి.
 ఇవి కిరణనాయిలువీరిన అతితృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెటువంటివాని చేతనయినను నడువబడును.
 కలయికవారిలు ఈకిరిండి చిరునామాగల సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాసి యాత్రు సంగతులను తెలిసికొనవలయు.
 డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
 బ్రాంచి: తెజవాడ.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది
 శ్రీయత కట్టించి రామలింగారెడ్డి
 గారిచే వ్రాయఁబడినది
 వెల 0-4-0] [ప్రొఫెజర్ శ్రీశ్రీకృష్ణ
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 7 కంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

నం.	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	ధర	జత
5004	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	1-15-0	"
5005	"	"	"	"	2-4-0	"
5018	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	2-12-0	"
5014	"	"	"	"	2-14-0	"
5020	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	1-12-0	"
5021	"	"	"	"	1-15-0	"
5085	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	1-15-0	"
5086	"	"	"	"	2-4-0	"
5085	కొలత	పదార్థము	వర్గము	సామాన్యమైన మదము	1-15-0	"
5086	"	"	"	"	2-4-0	"

(ప్రతిఅర్థం వెంటనే సామ్య పంపకొరెను.
 ఒకదెబరు జరిగి కొనువారికి నూటికి పదిచొప్పున కలిపివేయబడును.
 క్రింద లెదర్ కంపెనీ, పల్లావరం, మద్రాసు.
 చిల్లరచేరములు మా చిల్లర యెజుట్టుకు మెచ్చు ఘోషక, స్మిత్ అండుకో, మాంటుకోడ్, మదరాసుకు వ్రాసుకొనవలెను.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc.
 is now certain as ever as it has been since the world famed.

AMRUTANJAN

(REGD.)

has come to the rescue.
 It is prepared from pure
 drugs of Vegetable
 Origin, and is the tried
 remedy for all aches
 and Pains.

PRICE PER POT
 ANNAS
 EIGHT ONLY.
 of
 All dealers in
 Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

కస్తూరి

వికల్పములకు, కలరాకు, సుంకికి, బాలెంట్కోకు
 ముల వాతములకు, చిన్న చిట్టల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి
 యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి
 బుగారమున కన్న ప్రయోజనములేకను, నవరస సమయము
 లందుకొరవట ము ప్రరము. మా దిసోయందలి కస్తూరియందలి
 కస్తూరియు శేషయును శేర్మబదవ. ఇంతవరకు మా బాధకుంజ
 గొనిన వారలకివినయము తెలిసియున్న కొనసినా గొనినా
 పరీక్షించినిజము. తెలియగలను. ఇటు చేయుటలకు కలిక
 కస్తూరిని గొని తెనవలెను. కులం 1-కి రూ. 8-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

కులం 1-కి రూ. 8-4-0

గోనోజునము	కులం 1-కి	రూ. 7-0-0
రసభక్తము	కులం 1-కి	రూ. 6-10-0
గుండును పువ్వు		2-0-0

అమ్మతాంజనం డిపో, 6 కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

గుంటూరు మండల సభలు.

ఒక విమర్శనము.

I

గతనెల 25-28 తేదీలలో తెనాలిపురమున మండల రాజకీయ, సంఘసంస్కరణ, గ్రంథాలయ సహకారధర్మ రక్షణసభలు నిర్వహించుచు జరిగినవి.

సన్మానసంఘమువారిలో నిర్దేశితమగు మిగతా రంతగా శ్రద్ధాపాటించి విచారణచేయుచున్నది. కార్యభార మంతయు వారే వహించుటకు వచ్చుటచేత వారికి శ్రమయధికమును కార్యవిలంబమును నయ్యును. సన్మానసంఘాధ్యక్షుల యుపన్యాసములను సరిగా వాగ్దేవింపింపజేయుట తోచును. వీరిదితల కంతగా ప్రజాసహకార్యములను వెల్లడింపజేయుటకు గానుండుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము.

ఇక ఆ గ్రామవాధిపతి గారి యుపన్యాసములకు విరిగిన పేరు ఆంధ్రరాష్ట్రవిషయమై యొప్పటిపడమునే పొడిచి. వారట్లుటలో తప్పులేదు. అట్లునకకప్పుడు. అయ్యది రాజకీయవికారముల వరదరహితము. అట్లుండుటలన రాష్ట్రవాదమునకు బలమేగాని భంగముగాదు. దీనివలన రాష్ట్రవాదులు మిగుల శక్తుడలగును. దృఢచిత్తులగును కార్యమునకు గడంగుదురని నానమ్మకము. ఇంక గొన్ని సంకల్పరహితములను ప్రతికూలములను నేనా యాశించును. అయ్యది ఆంధ్రోద్యమ భావినిధికి కుభనూచకము. రామచంద్రరావు పంతులుగారు గొన్ని సంకల్పరహితములను మామూలు కడమునే పొడుచున గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. అయ్యది మీ పక్షమునకు మేలుకొలుపు. మీ మాతృభాషను మా దృఢసంకల్పమునకు, కార్యదీక్షకు, నిరంతరకృషికి ఆలవాలము. కడకాలముల పాటు భగవంతు డీయదైవ్యముతోనే పంతులుగారిని దీర్ఘాయుష్యులుగా జేయుగాక.

అరవలై ఆరవలై చివరకాథ మొదలియారు గారు చెప్పిన రాష్ట్రమున రెండుగా విభజించుట శ్రేయముని చెప్పినట్లు రామచంద్రరావుగారు మిగుల ధైర్యముతో నిండు శ్రోతలమున నడిచిరి. ఆ మాత్రెయవంటిమాట రామచంద్రరావుగారి నోటనే ముందుగా వచ్చియుండియెడల 11 జిల్లాలలోని ఆంధ్రులెంత కృతజ్ఞులను బాపియుండిరోగదా; ఏద్యులు విషయమైనను, గొప్పవిషయమైనను ముందుగా వారి నోటినుండి వచ్చిన మనము "కంధా" అని తెలుకనండి పొడుచును. ఎన్నియుగములు గడచినను మనకు ముందుజేయు శక్తిగలుగకున్నది. ఒకరి యాధారముజేసికొని యెంతకాలము జీవించగలము! మధురలోజరిగిన రాష్ట్రీయ సభలో కేకపిల్లెగారు స్వయంపాలన విషయమై నడిచిన భావి తత్వము విల్లెగారి దీర్ఘ దృష్టిని మనోధైర్యమును జేసోజేబాలుచున్నది. మన మన్ననోడు అన్న నేమో ఆ అన్న నేమో అనుభవితో నోటిలోని నాణకవలె మెలగును "తిప్పించుక తినునవాడు ధన్యుడు నుమతి" యను నీతివాక్యమును వ్యాఖ్యుండరికమున కనకాక్షరములతో లిఖించుకొని దారిని జనవాటక మెలంగుచున్నాము.

గుంటూరుమండలసభలో నీసంవత్సరము ముఖ్యముగా గమనించదగినది రైతులమొరలు. కాననసభ్యులగు రామచంద్రరావుగారి యెడల రైతుల తమ కష్టములను చక్కగా విన్నవించుకొనిరి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు ఆ గ్రామవాధిపత్యమును వహించుటచే జిల్లాలోని మంచిచెడుగులు వాగుగ గ్రహించినవారైరి. రైతుల తమమొరలు వృథా గావని గట్టిసమ్మతముతో యిక్కట్లులను విన్నవించుకొనిరి. రామచంద్రరావుగారు మిగుల శ్రద్ధతోను ఓపికతోను కష్టములమొరలను సావధానచిత్తులగు వినిరి. రైతులకు సంబంధించిన తీర్మానముల చర్యకు చాలకష్టాధి ఇయ్యబడింది. రామచంద్రరావుగారు తమచేతనెంత సాయమును జేతుమని రైతులకు అభయము ప్రమిద్దిరి. రైతులు పరమానందభరితులైరి.

రామచంద్రరావుగారు రైతులమొరలను వినుచు యట్టి సభలకు తమనీలవార్లు కలెక్టరు ఒచ్చి వాడును జిల్లాలోని యొక జేనును లూరసిన కడుశ్రేయముని నడిచిరి. మండలవాసులందఱు ఒకటో జేరి తమకష్టములను జెప్పుకొనునప్పుడు జిల్లా అధికారులకును నుండితీరవలెనను ఉత్తరవు గవర్నరు గారు చేసిన కమిషన్ గాని తోచుచున్నది. ఇట్టి సమావేశముల జేరెంచిన జిల్లాధికారుల కెట్టి పరిపాలనా పోకర్తములు లభించునో ఎట్టి యావధిము జేకునునో చెప్పించుట లేదు.

మండలసభలో జరిగిన యుపన్యాసములలో నెక్కువగా బొగడగావించినది రైతులస్వార్థము. రైతులలో యువకులు నెక్కువమంది తమ కష్టములను వివరించుచు

సరసమైనభావతోను వ్రాసినదివిరి. పూర్వము ప్రతివిషయమున వారికితెలిసికా, తెలియకపోయినా వ్యాఖ్యవాచక లేదీ యెనో కొన్ని యవకతవకమాటలను మాట్లాడుచు వచ్చిరి. ఇప్పుడో రైతులు స్వయముగా వచ్చి మాచచ్చించుటచేత వారి కష్టములన్నియు ఆకంఠ పూర్వకముగా నందరికి విశదమైనవి. వారి యుపన్యాసములను బట్టిమాడగా రైతులపక్షములకు మితిమేర లానుట్లు తోచును. వీరిలో చాలభాగము నీటితూములు నీటిసప్లయకి సంబంధించి యున్నవి. డి. పి. డబ్ల్యు కా ఖి వారి బాధలే నెక్కువగా గనబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగు కట్టుదిట్టములు జేయ ప్రార్థించు.

ఈ మండలసభలో వ్యవసాయ సంబంధమైన తీర్మానములు, స్వపరిపాలన, జీవాదాయ ధర్మాదాయములు, బాపట్లలోని ఎలకుల, యావాది శిక్షింపజేయు, జేకభావము, గ్రామ పంచాయితీ యొక్క తీర్మానములు మిగుల చక్కగా చర్చింపబడినవి. మరియు స్వదేశోద్యమమును గురించి మాట్లాడిన నడింపల్లి నరసింహారావు (బారిష్టరు) ఇతికాళ నూర్యవారాయణ గార్ల యొక్కయు, జేకభావమును గురించి మాట్లాడిన విన్నకోట రంగారావుగారి యొక్కయు, డెల్టాభూములు, నీటితూములను గురించి మాట్లాడిన మందావెంకయ్య వెంకండ్ర, వెంకటసుబ్బయ్యగార్ల యొక్కయు, గ్రామపంచాయితీ విషయమై మాట్లాడిన రామస్వామి గుప్తగారియొక్కయు మాటలకుకావలను గురించి మాట్లాడిన కొండవేంకటప్పయ్యగార్ల యుపన్యాసములు మిగుల క్లాసునీయుము.

మరియు ఆంధ్రీమాతను సూర్య చంద్రిమాళి చివరకరావుగారిచే రచియింపబడిన పద్యములు మిగుల రసవంతములుగాను భావగర్భితముగాను నుండి సభ్యులహృదయముల వాకర్చించినవి.

మొత్తముమీద మండల రాజకీయసభను జయప్రదముగా కొనసాగించిన రామచంద్రరావు పంతులుగారు మిగుల వందనీయులు. జయప్రదమునకు ముఖ్యహేతువు పంతులుగారి ఓరిమి, కట్టుదల, నమయోధిత సంభావణ, మాన్యు నుగుణ రాజము లని చెప్పవచ్చును.

ఒక బంగారు పతకము.

తెనాలిలోని ఆహ్వాన సంఘమువారు మండల సభలో బాటు ఒక ఇండిస్ట్రీయల్ ప్రదర్శనమును గూడ చేతుమని ప్రకటించిరి. కాని దానివిషయమై అంతగా కృషిచేసినట్లు లేదు. కాని గుంటూరునివాసులైన బి. ఎన్. సింగు గారు తమచే నూతనముగా తయారుచేయబడిన ప్రాజాధార-కుటుంబ సంరక్షణ-చతుర్వార్గ మార్గము, మాన్యు ఆయుర్వేద ఔషధములను ప్రదర్శనార్థమై గొరితెచ్చిరి. వారిలో కొన్నింటిని కొండలుపెద్దలు తరిక్షించి మంచిని యభిప్రాయపడిరి. అంతమీద సన్మానసంఘమువారు ఒక బంగారు పతకమును బహుమతిగా బి. ఎన్. సింగుగారికి యిచ్చెదమని నిండు సభలో పిల్లలమరికి అంజనేయులు గారిద్వారా పెల్లడి పరిచిరి. ఇట్టి ప్రోత్సాహకరములైన తోడ్పాటులే స్వదేశీయ పరిశ్రమాభివృద్ధికి కుభనూచకములు. — ఒక పత్రినిధి.

గుంటూరుమండల సంఘసంస్కరణ సభ.

సవరణలు.

గుంటూరుమండి కనపర్తి మార్కండేయ శర్మగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

తెనాలియందు జరిగిన గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సభలో రెండు తీర్మానములనుగూర్చి నేను మాట్లాడియుంటిని. మిప్రత్యేక విశేషమును నేను మాట్లాడిన విషయములనుగూర్చి పారబాటుగా మీకు వ్యాసించుచున్నాను. 80-8-16. మియాంభిపత్రికయందు చూడగా ఈవిషయమును గ్రహించితిని.

అతివాక్య, రజనీలా వివాహములు.

"అతివాక్య"యనగా 8 వ సంవత్సరమునకు పోల అగును. అట్టివయస్సులో స్త్రీలకు వివాహముచేయుట ఆశాస్త్రియము. పురుషులకు 18 సంవత్సరములకు పోల వివాహము చేయదగదు. ఋతుమతివివాహములు తగవుగాని చెప్పితిని.

నమాదయనము.

నమాదీయన మొనర్చినవారిని ప్రోత్సహిత్వముతో సంఘమునందు చేర్చుకొనవలయు నని నేను చెప్పలేదు. నే చెప్పినవిషయ మేమనగా "కవియగమునందు బ్రహ్మశ్రీతియు వైఖ్యులకు నమాదీయనము నింద్య మని చెప్పబడినదిగాని కూచిలకు నింద్యముగా చెప్పబడ లేదు మన జే కా ఖి వ్చిది కాధారభూతములగు శిల్పములనుగూర్చి గ్రహించుటకు

గదా ఇప్పుడు మనము శాస్త్రముల సరిక్రమించియెను విజేతములకు పోలమునని తీర్మానించుచున్నాము. ఈ శిల్పములు మాన్యునుని శూద్రులకుగాను శాస్త్రములందు విధింపబడి యున్నవి. అట్టిశూద్రుల నోటిదగ్గరకును మీరేల గ్రహించ ప్రయత్నించెదమో వెకటిబాప్రాయములు కూదా! దీల నెగకొక్కరని మీరనుచున్నాడగదా! నిజముగామీరు కూదా!దులకు మీకంటె తక్కువస్థితియందున్న వారిని వృద్ధికి తీసికొనియెట్లుకయి వ్రీయత్నించెదరే అట్టి శిల్పాధికమును అన్వేషించుటకు వారికే యరకాశమును కలగజేయును. ఇచటగల కూదా!వృత్తులలో జొరబడి వారికేకళానుకూలము జేయుటచేతనే మీయందు కూదా! మీర సాగ్ధరభావమును మాపుచున్నాడు. మిప్రాయము యశముగడించినది. ఇతరభాషల జీవితవృత్తుల గ్రహించుట చేతగాదని మమ్మాటికి నమ్మాడు అని చెప్పి ఈ తీర్మానమునే నిరసించితిని.

మాతృజేమ యత్నించుట

గుంటూరుమండి మాదిలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

గతనెల 18 వ తేది గురువారమువాటిరాత్రి మా గుంటూరు ఆగ్రహారములో పోలూ మామంతరావుగారి గృహమున గాపురమున్న గొల్లలూడి దుర్గాప్రసాదరావుగారు, వారి భార్య, బావమరది మరియు నూతనపురుషుడు విడిగించుచుండిరి. ఈ నూతనపురుషుడు దుర్గాప్రసాదరావుగారికి పూర్వపరిచితుడట. ఆధరాత్రి అరునప్పటికి వారిగృహముందు పెద్దగోల జరిగెను. కేకలువని, చుట్టప్రక్కలవారు, ఇంటిలోనికి దుముకునప్పటికే ఆ నూతనపురుషుడు దుర్గాప్రసాదరావుగారిని కత్తితో నాణగయింపజేయుట బోధించెను. అడ్డమరచ్చిన ప్రసాదరావుగారిభార్యను బావమరది గూడ కత్తితో పోడిచెను. ఎరికి పెద్ద గాయములు తగులలేదు. వారు మాతృపురు అనువత్రిలో మరక్షితముగా నున్నాడు. మాతృజేమ బ్రీయత్నించిన పురుషు డిప్పుడు నవజీయులలో నున్నాడు.

ఈ మాతృకు కలంపురు కలకారణములు చెప్పెచున్నాడు. కాని నిజము తెలియదు. నూతనపురుషుడు రాత్రి ఒంటి గంటకు లేచి ఇరుపపెట్టె తాళపుచెవి అడుగగా వారియ్యనందున కత్తితీసికొని పోడిచెననియు చెప్పెచున్నాడు. సత్యవశ్యములు భగవంతున కెనక. విచారణమీదగాని సత్యము వెలనదను.

పురుషుల వ్రావిడసభ. — నెల్లూరుజిల్లా కోల్లూరుతాలూకాలో చేరిన దండిగుంట గ్రామమున జూన్ 3, 4 తేదీలలో జరుగెను. ప్రధమపురుషుడు ద్వారాదేవమహేశ్వరపురా నోవు పురుషుడైన మహాజనులకు వాహ్వానము చేయుటకు వాహ్వానసంఘము ఏర్పడింది. దండిగుంట నూర్యవారాయణ శాస్త్రీగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగాను, వాల్మీకిరామయ్య గారును, వాల్మీకికామాక్షయ్య గారును కార్యదర్శులుగాను పురుగు నుబ్రీహ్మణ్యశాస్త్రీలుగాను కోల్లూరుకుగాను నియమితులైరి

వధువు రెడ్డిమహాజన సభ

ఈ సభ రాబోవు జూన్ నెల 16, 17 తారీఖులందు సంబూరులో జరుపబడును. కులాభిమానులగు రెడ్డి మహాజను లందఱు తత్సభ కరుచెంచి జయప్రదముగ జరుపుటకు వేచుచున్నారము. సంబూరు గ్రామము గుంటూరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్నది. సంబూరు, స్టేషనుకు 2 మైళ్ల కలదు. బండ్లు సిద్ధముగా నుంచబడును.

సంబూరు } కూనం బాపిరెడ్డి
గుంటూరు జిల్లా } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు

అమృతాంజనం డిపోవారి దవై వ్యవధములు.
రూ.అ.
మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి 0 12
కలరామాత్రలు. వాంతిభేదులకు 0 6
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి.

ఆంధ్రోద్యమము.

I

వెన్నెలపంటి అప్పారావుగారి యిల్లు మావేర వ్రాయుచున్నాడు:-

ఆంధ్ర మహాసభ కాకినాడ పురంబుర గతనెల 8, 9, 10 తేదీలందు జయప్రదముగా జరిగెను. దానిని గురించి ఆంధ్ర ప్రతిక కేసు వ్రాసింది చూడక పూర్వము మాగ్గ మధ్యంబున నెది వ్రాయుచున్నాడను. ఏ విధమునఁ జూచినను సభ జయప్రదముగా జరిగిన దనుటకు సందియము లేదు. కాకినాడ పురవాసులు ప్రతినిధుల కేలాటి కొరంతలు లేక వారి కన్న విధములగు సౌకర్యము లొసర్చి రనుటకు సందియము లేదు. ప్రభుత్వ దీక్షనువలన నుత్సాహ సంతోషమునుగల్గియు, అగ్రాసవాధిపతియొక్కయు నుత్సాహములతో సరిపోయింప సాయంకాలము మరుదినముజరుగవలసిన కార్యక్రమముయొక్క చిత్తు తీర్మానముల జాబితాచింది. ఈ విషయ తీర్మాన సభ యందలి చర్చ రసవంతముగా నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. కాని 9 తేదీ సాయంత్రము జరిగిన "ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర" చర్చా సమయమున "రక్తి" కట్టినదని పలువుర యభిప్రాయము. ఈ రక్తి కట్టుటకు విశాఖపట్టణమునందలి ప్రతినిధిగ నేతెంచిన వర్ధుల లక్ష్యపరిచి, పాంతులుగాయను నెల్లూరు చిత్తూరు మండల వాయువులుగా వచ్చిన ఆనరబిలు అనుచెల్ల కృష్ణారావు పంతులుగారును దివాన్ బహదూర్ నెమలి పట్టాభిరామారావుగారును కొంతకాలే యున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ముఖిలమియ ఆంధ్ర భక్తులకు వైచిత్ర్య కాక, ఈ తర్వీకపు అగ్రాసవాధిపతియ నుత్సాహ సంతోషములకు కూడ గొంత వరకు అభిప్రాయ భేదములు కలవారుగఁ గన్పట్టిరి. కనక వీరందలు వారి యాగ్రహమునకుఁ బాత్రులైరి. అయినను వీరు ప్రోత్సేయించదగినవారు కాదు. వీరందలు వాయువ దక్షిణములోనేన వారు. ఆంధ్రోద్యమమునకుఁ బెక్కు సేవ లొనర్చుచున్నవారు. వైర వయఃపరీపాకము కలవారు.

10 తేదీ యందయిన ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర తీర్మానము చర్చకుఁగొనిరావలసింది. ఈ విషయమున నుత్సాహించిన వారిలోఁ బ్రధము లందఱు నుత్తర నర్మదలలోని వారే దత్తమండలమునందలి యేతెంచిన యొక్క ప్రతినిధి ఈ తీర్మానమునకుఁ దన పూర్వామోదమును జూపెను. అప్పటికే కాలాతీత మగుచుండెను. నెల్లూరు మండలి ప్రతినిధులు తమ మండలము యొక్క యుద్దేశములు ఆంధ్రోద్యమమున తెలియఁజేయుటకుఁ దమ వారిలో నొక క్కరికిని వరకాకముల లేకపోయె నేయని సందియమునుండ అనుచెల్ల కృష్ణారావు పంతులుగారు లేచి ఆకాలమై సభ్యులు భోజనకాలకు నేగ నాతురపము సమయమున వచ్చుకముగ దమవాయి ప్రవాహముచే నభ్యులల వాడవంతులైచేసిరి తమవార కాటం రెడ్డి ఆదివారాయల రెడ్డిగారును సువస్థునొంది వైచారకాక నర్మదలవారు కాని యుత్సాహములతో నెమలి పట్టాభిరామారావుగారు నొక్కఁగు. కాని ఆంధ్రోద్యమమునకై పాటు వడు ప్రయత్నములతో నొకరిద్దఱుతప్ప తక్కినవారు మాట్లాడలేరి. సభాధ్యక్షులైన మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారి యొక్కయు పోలవరము జమిందారుగారి యొక్కయు అభిప్రాయములు విన్నవించుట. అందుచే వాంఛిరాష్ట్ర వాయువు మనంబులకు సంతృప్తిలేదయ్యెను. నెల్లూరుమండల యుత్సాహము విద్వత్సభిప్రాయములు వీరి యభిప్రాయములకు భేదములగుట నుప్రసిద్ధము. కనకసభ సలంకరించిన వైయగున గౌరవనీయులలో మాగ్గురు చాలమంది యభిప్రాయముతో నేకీ భరింపక భేదించిరి. వీరుభేదించుటకు గలకారణములు యెవరు పలువిధముల చెప్పుచున్నారు. కానికాసంసభలోఁ బరిచేయుచు, నప్పటివీరియనుభవముచేఁ బ్రభుత్వము వారెంత నెమ్మదిగఁ జూచుచు ననుచున్నదియుఁ దెలిసికొని తొందర వడుటచే లాభములేదనియే వీరద్వధాభిప్రాయములని నేను నమ్ముచున్నాను. కానిచాలమంది యుత్సాహమునాయుత్సాహము విషయ నిర్ణయ సభాసందర్భములనుండిన తీర్మానము అంగీకరింపబడనిచో ఏమియోమునిగి పోవునదిలంది. గౌరవనీయులు మాత్రము చలించలేదు. వారుతమ స్థిరత్వమును కాపాడుకొనిరి. చాలమంది ఒప్పుకొనినను, గౌరవనీయులొక్కొకనిచో, వీరు మువ్వకైయెను, ప్రభుత్వము వారికిఁబ్రోద్వయము పట్టయొడరణ యుండదను భయమురాష్ట్రవాదులకు గలదు. అనివిజయము. ఇందుచే నేయి ముంది సాధారణ ప్రతినిధుల వోట్లు ఈ ముగ్గురి వోట్లకు పరితూగలే ననుట నుచ్చయ్యుచున్నది. కనక నే రాష్ట్రవిషయమై ఇంతటివలెన చర్చ

జరుగవలసి వచ్చినది. ఈ చర్చలో ఉత్తము అధికముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. ఇది సాధారణముగా విద్యార్థులలో మందలవలసింది. ఇది ఈ సభయందు విద్యార్థిదేశదాటివ వారియందు గూడ నుండుటచే నొక్కొకసమయమున కాయముద్రి యగు రామచంద్రారావు పంతులుగారి వాయువును కూడ భంగము కలిగెను. ఉత్తముంటచే లాభములు పెక్కులు నమ్ముచుకూడ కొన్నికలవు. అభిప్రాయభేదములు కలవారి నుడువులు వినుటకుఁ దొలికి భంగము కలిగించుట ఉత్తము యొక్క మొదటి నమ్మముగా నున్నది. అభిప్రాయ భేదము లే నప్పు డభిప్రయి కరకాళము లేదని విద్యార్థులయభిప్రాయము. అభిప్రాయ భేదము లేనప్పుడు విషయ నిర్ణయసభలోని చర్చ రక్తి కట్టిన దనుట కేమాత్రమున విలువలేదు.

మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారి యభిప్రాయముల కృష్ణ గోదావరి జిల్లాలోని విద్యార్థులగు చాలమంది యభిప్రాయములతో నెట్లేకభరింప లేదో, అట్లే నెల్లూరు మండలమునందలి విద్యార్థులగు చాలమంది యభిప్రాయములతో ఆ ముంచెల్ల కృష్ణారావు పంతులవారి యభిప్రాయము లేకభరింప పోయియు. వారు నిమ్మకుపాతబుద్ధితో నీసంగతి సభయందు విన్నవించుట దెలియుచున్నది. వారు తమ యభిప్రాయము తమమండలమునందలి విద్యార్థులకు యభిప్రాయముతో వేరుగ నుండవచ్చునని తెలుపుటచే వారి గౌరవము మరింత యధిక మగుచున్నదేకాని వేరుకాదు. నెల్లూరుమండలమునందలి విద్యార్థులు ఒక్కొక్కఁడొక్క విషయముయొక్క ఆంధ్ర రాష్ట్రవిషయముయొక్క విన్నవమైన యభిప్రాయములు కలిగియున్నను ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునకు విముఖులగువారి వాదములకు "ఆంధ్ర మహాసభాసభ" పంతులువారి తత్వమునఁ బ్రయత్నించుటదిన ఆంధ్రోద్యమము" ఏమి సహజము లిచ్చుచున్నదో రెండవ వ్యాసమున జూచెదము కనక దీనికి బ్రభుత్వరమిచ్చువారు అన్ని వ్యాసములు చూచిన తరువాత అట్లుదయ చేడెదను.

బంగళా పోలీసువారి చర్య.

సి. ఇ. హెచ్. బీ. మెనుగాడు "ఇంగ్లీషుమను" పత్రిక కిటుల వ్రాయుచున్నాడు:-

"అయ్యా! నేను వ్రాయు నీకొందెయింకను మిషన్రీకలా ప్రకటింప గోచుచున్నాను.

18 నెలలక్రిందట వన్నలూలు అను బెంగాలీవాని నామోటాబుడిని తోలుటకు నియమించి యుంటిని. అతడు మంచి ప్రోద్రవము గలవాడనియు గౌరవపాత్రుడనియు నా యభిప్రాయము. వర్తి ఉదయమునకు 7, 8 గంటలకు వచ్చి రాత్రి 8-10 గంటలవరకు నర దేవదీ మును నన్ను కనిపెట్టుకొని యుండును.

అతడివరలో ననేకులవద్ద తనచేసి మంచిమంచి సన్మానముల బడెనుండెను. క్రిందటి ఫిబ్రవరి నెలారంభములో పోలీసువారు లంచము లిచ్చుని తన్ను బాధించుచున్నారని అతడు నాతో చెప్పియుండెను.

ఫిబ్రవరి 10 తేదీన ఒక పోలీసు ఉద్యోగి నావద్దకు వచ్చి వన్నలూలొకడోపిడి కేసులో నేరముచేసి యుండెనియు అందులకు నిదర్శనముగా తనకు వలసినంత సాక్ష్యమున్నదియు చెప్పి వానిని జెయిలులో మంచెను. నేను వానితోఁజుకొని నామోటా నుండెదనని చెప్పి నప్పటికిని ఆ యుద్యోగి నా మాటల త్యక్తము చేయలేదు. అటు నెలరోజు లుండిన పిదప విసిగి వానిని విడద పెట్టిరి.

తమ యుద్దేశము నెరవేరకుండుట వారు ఈర్ష్యకహించి కొలది దినములలో నే వానిని మరల జెయిలులోఁబంపి కొన్నిదినములైన పిదప విడద పెట్టిరి. అటువై వానిని పోలీసువారు హాయిగ విడచెదనని అనేకమంది తలంచిరి. కాని వారి కుచ్చితముల మరల గన్నవ వారంభించినది. వారిని వానిని హింసించిన లోకులను మాయంతురని యెంచి అతీత్రాత పోలీసువారిచే వానిని ఖైదు న పెట్టింప బ్రయత్నించిరి. క్రిందటి మంగళవారమునాడు అతీత్రాత పోలీసు ఉద్యోగి వానిని తీసికొనిపోవుట కొఱకు నావద్దకు రాగా వానిని తీసికొనినెట్లుటకు వీలుకాదనియు, కారణము ముందుగా తెలుపవలయు ననియు నేను చెప్పితిని.

గురువారమునాడు అతీత్రాత పోలీసు ఉద్యోగిగద్ద నుండి నాకొక బాబువచ్చినది. అందు నా మోటాకు తోలు వాడు మరునాడు రెండుగంటలకు తన వద్ద హాజరయి

యుండవలెనని యుండెను. మరునాడు నాపన్నాలూల తన్ను కాదాట 10 గంటలకు రావలసినదని పోలీసువా రుత్తరపు చేసినటుల చెప్పెను. అటులనే నేను వానిని తంపించితిని. రెండుగంటల లభింకగద్ద వేదియుండెను. కాని ఏపోలీసుఉద్యోగియు అతీత్రాతమునండి రాలేదు. ఆ సాయంకాలము నేను కలకత్తానుండివచ్చు నరకి లూలుని అదినమరియు తిండిలేక ఎండలో మాడ్చి సాయంకాలము వాని చేతులకు సంకెలు తగల్పి తాగ్లతో కట్టిచేసి అతీత్రాతమును తీసికొనిపోయిరి. అప్పటి నుండియు వానిసంగ తేమియు నాకుతెలియలేదు.

అతడిమి తన్ను చేసినదియు తెలుపలేను. తన్నుచేసినటుల యుజ్జాపురచ్చినదాక వానిని గౌరవభావముతోనే వాడవలసి యున్నది. గొప్పసితితోఁబండి గౌరవపాత్రుడగు వానిని సహితము పోలీసుఉద్యోగములో చేరినంతమాత్రమున జవానాదగ్గర నుండి ప్రతి పోలీసుఉద్యోగియు వానినిపట్టుకొని అగౌరవము జూపుటకు ఈదేశపు నిబంధనలలో అధికారము కలుగుచున్నదేమో కాని అది చాలా అక్రమముగా నున్నది. అటులన్న యెడల ఆ యధికారములేసినవేయవలసి యున్నది. లూలుకొఱకు నేను బామినుండి మీద వలయునపుడెల్ల వానిని మీ కప్పు చెప్పటకు నేను పూచీవడెదనని చెప్పుచున్న నామాట నిర్లక్ష్యముచేసి వానిచేతులకు సంకెల్లు తగల్పుట కేవలము అన్యాయము!

ఇట్టి ఘోర అన్యాయము అధికారుల అధికారలోపమును గనబడుచున్నది. అయినప్పుడు కానప్పుడు గూడ ఇట్టి అధికారము కనబరచిన ఆయధికారులవై జనలందరికి అసహ్యము గలుగుచున్నది. హిందూదేశమున పోలీసువాని ఎంతయో అసహ్యకరముగా చూతురన్న ఆశ్చర్యము పొందవలసినయవసరము లేదు. మాలాసుని యెడల ప్రసరించినటులనే ఇంగ్లాండులో పోలీసువారు ప్రసరించెయెడల వారిగతి యేమి కారవలసియుండునో చెప్పలేదను. కారణములేకయే జనుల పట్టుకొని వారికి క-రాగార శిక్షవిధించిన పోలీసువారి నేమి చేయుటకును ఈదేశమున వీలులేనట్లు కన్పించుచున్నది.

ఈ విచిత్రవాటక మంతయు పూర్తియైన పిమ్మట నేను కొంచెము వ్రాయవలసియున్నది. తన్నుక తోకచో వ్రాయు నదేకలెచుచున్నాను "

స్త్రీవిద్య

పారిశ్రామిక పాఠశాల

(రంగారెడ్డి గున్నయ్య కాశ్రీగారు)
స్త్రీవిద్య కృద్ధి పొందెటకును, అసాధ స్త్రీల దుస్థితి తొలగించి ఆర్థికస్థితియు కృద్ధిపొందటకు స్త్రీలగుహాపరిశ్రమలయమును సాపించుట అత్యవశ్యకము. స్త్రీశిక్షకురాంధ్రు దొరకకపోవుటచేత స్త్రీవిద్యయు, పుస్త్రీయు కృద్ధిపొందలేదని మిళందాకి తెలిసియేయున్నది. కాని అట్టిపాఠశాలలువ్యాపించుటకు ప్రయత్నములు మనముచేయక ప్రభుత్వము వారియొక్కయు మిమనువారి యొక్కయు సహాయమునకు నిర్మించు మండలముల వంగ మనస్త్రీలు బాగుపడనేరరు. ఈవిషయమును గురించి నేను నా నా గ యు నువర్తనముల నుండి అనేక ఆంధ్రమహాజనులతో ముంచిచేయుగా ధర్మవిచిరగు భూపతిరాజు వేంకటచరిరాజుగారు రు 800 లు ఖర్చునెట్టి ఒకహిందూదిశంకువును బర్హానికిపంపించి, పరిశ్రమలు నేర్పించి తెప్పించివారు సాధారణ విద్యయు, పరిశ్రమవిద్యయు నేర్పుటకు పాఠశాల స్థాపించెయెడల నెలకు కనీసము రెండువందల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టలేనియు రు 2000 లు విలువలేదని పాఠశాల స్థాపించుటకు వీలులేదనియు ప్రభుత్వమువారి అధికారి వ్రాయుటచేత పాఠశాల నేటివరకు స్థాపించబడలేదు. అనేకమంది ఆంధ్రమహాజనులకు ప్రార్థనలు పంపించినప్పటికి నేటివరకు యే వ రు న్న సహాయము చేయలేదు. భూపతిరాజు వేంకటచరిరాజుగారు వారివలెనే అనేకమంది ఉదారగుణముగల ఆంధ్రులున్నారని తలంచి సదరు పాఠశాల విశాఖపట్టణములో స్థాపించుటకు నిశ్చయించి స్త్రీశిక్షకురాలిని నియమించివారు. ఆంధ్ర మహాజను లందఱు తమ కేక్రికొలది సహాయము చేసినయెడల త్వరలో పాఠశాల స్థాపించబడును. క్రింద అనేకమంది స్త్రీశిక్షకులు దొరకగలరు. కొంతమట్టును చదిదియున్న విరింతువులు మొదలగు స్త్రీలు ఈపాఠశాలలో కనీసము ఒక సంవత్సర ముండినయెడల ఉత్తరవిద్యయు పరిశ్రమయు నేర్పుకొని శిక్షకృత్తి చేయగలరు. స్త్రీవిద్య అత్యవశ్యక మనియు, స్త్రీశిక్షకులను నియమించ వలసినదనియు పత్రికలలో వ్రాయుట, ఉత్సాహము లిచ్చుటలన కార్యము లేదు. ధనము ఖర్చు పెట్టి కష్టపడిఅందుకు తగినవలయు మనము చేయవలసియున్నది. కొన్ని పలు ప్రభుత్వమువారు చేయుచు. కొన్ని మనము చేయవలసి యున్నది.

ఈ పాఠశాలనుగురించి సహాయము చేయదలచిన మహాజనులందఱు, కొకాధ్యక్షులగు మల్లియదుగుల బంగారయ్య గారివేర తమకు తోచినధనము పంపించుటలందుకు ప్రార్థించుచున్నాను.

విషయానుక్రమణిక.

గుంటూరు మండల పథ	2
ఆంధ్రోద్యమము, బంగాళా పోలీసువారి చర్య	3
కళావాస్తవము	
మూడుమాసముల గ్రంథములు	4
బిల్లు, పోలికవార్తలు	5
బంగాళా మహాసంగ్రామము	
సత్య సత్యవార్తలు	6
వాణిజ్యసాక్షి, తిరుపతి వార్తలు	7
దేశీయ తంత్రవార్తలు	8
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	9, 11, 12

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ జూన్ నెల 2-వ తేది

శుక్రవారము

మూడుమాసముల గ్రంథములు.

ఇదివరలో మన యాంధ్రభాషయందు వెలువడుచున్న గ్రంథములు క్రమక్రమముగా సౌఖ్యముగాను గుణమునందును అభివృద్ధి పుగుట కానరావలసి మొదలై యున్నది. పులిమిర పుటలయందు యుద్ధ మొకటి సంప్రాప్తమయి బహుకాలముగా నడిచుటచేత ఉన్న నుతియు పోయినదన్న సామెత సాధకము కాజొచ్చినది. కడచిన సంవత్సరాంతపు మూడు మాసములలో ఆంధ్ర భాషయందు, సంస్కృతము నాగరము అరవము క్రొత్తవిభాషలతో చేసిన ద్వైభాషిక గ్రంథములు పోషి పేసినయెడల, 171 గ్రంథములు ప్రకటితమయ్యెను. ఈ సంవత్సరపు మొదటి మూడు మాసములలో ని సంఖ్య యింకను తగ్గిపోయినది. అన్ని గ్రంథముల సంఖ్యయు 130. అందులో పదిమూడు గ్రంథములు ద్వైభాషికములు, త్రైభాషికములు పన్నున. అనగా మొత్తముమీద ఈ సంవత్సరపు మొదటి మూడు మాసములలో మనరాజధాని నుండు బడిపిల్లలకొరకు వ్రాసిన గ్రంథములలో కూడ 147 గ్రంథములు వెలువడినవట స్పష్టము. ఇందులో బడిపిల్ల కామల గ్రంథములను తీసివేయుచు మిగిలిన మరలందఱములయందు పడుచున్నవి. 20 గ్రంథములు విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహకరముగా నున్నవి. అనగా మనయాంధ్రగ్రంథ రత్నలు చిన్నవి, పెద్దవి, శతకములు, ఉపన్యాసములు, కావ్య వివేకలతో సహా 120 గ్రంథములు ఈ సంవత్సరపు మొదటి మూడు మాసములలో ప్రకటనగలిగినా రనట. ఇతరస్వల్ప సంఖ్యతోనైన మంచిగ్రంథము లున్న వా యనిన వామనమును అంత ప్రోత్సాహకరముగ కన్పించలేదు. కడచిన సంవత్సరాంత మందలి మూడు మాసముల జాబితాలో చరిత్రక్రింద ఆరుగ్రంథములు, కితలక్రింద 4 గ్రంథములు కానవచ్చెను. ఏ యెరోహయ్య చరిత్రమో ఏ ప్రపంచచరిత్రమో చరిత్రలలో జూట్టు చుడినవి. ఈ పర్యాయముక్కు మొదలు కానరా లేదు. ఇతరముఖ్య విభాగములలోను ని సంవత్సరపు మొదటి మూడు మాసములు ఎక్కువ వీటపడి యున్న వనియే చెప్పక తప్పదు. వివిధచరిత్రములు గత సంవ

త్సరాంతపు మూడు మాసములలో 7 కన్పించుచుండ ఈ సంవత్సరాది. మూడు మాసములలో రెండు మాత్రము పోషనూపి యున్నవి. కళా విభాగమునను ముప్పది యారు ఇరువది యై కృతించినది. నవలల స్వభావమునం దైనను అభివృద్ధి యున్నట్లు లున్నదా యనిన నదియును కానరాదు. భాషాంతరీకరణములే ఏకు కలవు. చిరుకథలు, ప్రాత కథలు వదునొకండు పోగా రెండు నవలలు మాత్ర మొక రీతిగా స్వకపాల కల్పితము లడిపించుకొన దగినవిగా దోచుచున్నవి. వీనిని పరిక్షించినం గదా వీని మందలి సాగస్యము వీని యందలి గుణము బయటపడుట. కావ్యముల క్రిందను మ్రోగమే కానవచ్చుచున్నది. గత సంవత్సరపు తుది మూడు నెలలలో 17 కావ్య గ్రంథములు వెలువడగా ఈ సంవత్సరాది మూడు నెలలలో 11 మాత్రమే వెలువడినవి. ఇందులోను ఒక్క లంకావిజయ మొకరీతిగ్రంథముగా దోచుచున్నది. తక్కువగల నెల్లయు బహుసామాన్యములు. నాటకప్రపంచమున మాత్రము ఈ సంవత్సరాది మూడునెలలును కొంత యభివృద్ధి చూపినవి. ఎనిమిది పదునూగు విజృంభించినవి. అయిన నిందును గూ మెంతో విశేషము కానరాదు. ఇందులో తొమ్మిది మరల యథాప్రకారముగా పారాజికములు. వీనిలో కృష్ణమాచార్యుల బృహన్నల చేరి యున్నది. ఒక్కటి భాసకృత సంస్కృతనాటకమునకు మానవల్లి రానుకృష్ట కవి గారు రచించిన భాషాంతరీకరణము. రెండు చారిత్రకనాటకములును రెండు సాంఘికములును కానవచ్చుకొంత సంతృప్తికరము. స్వతంత్రనాటకము మరయొక్కటియుం గలదు. నాటకములన లే నే విజృంభించిన మరయొక విభాగము బడిపిల్లల గ్రంథములు. ముందు మూడు నెలలలో 20కి నంపినవి. విమర్శ మూడు మాసములలో 26 అయినవి. ఇచ్చట నొక్కవిశేషము గమనించవలయును. నాటకములు ప్రదర్శకసమాజములకొరకై విశేషతః వ్రాయబడు చుండుటచేత ప్రదర్శక స్థానములలోనే చెల్లుబాడయగుచున్నవి. ఆవిధముగా నెట్టి నాటకరచనకుం గూడ ప్రోత్సాహ మున్నది. విద్యార్థులకు నుద్దేశితము లయిన గ్రంథములు వారు కొని తీరవలయును. కావున నీ తెగ గ్రంథములు వ్రాము వారికిని ప్రోత్సాహ మున్నది. అందుచేత నాటకములు విద్యార్థుల కొరకు నుద్దేశితమగు గ్రంథములు ఇవి రెండును ఎంత దారుణ యుద్ధకాలమైనను అచ్చగుచునే యున్నవి. తక్కువగలవి యుద్ధపు కాక చే శుక్కించిపోయిన వని చెప్పుటకు సందియము పడ వనిలేదు. ఒకప్పుడు 0-2-4 ల వంతున అమ్మిన కాగితమును 0-6 0; 0-8-0; ల వంతున కొని గ్రంథముల ముద్రించి మంచి కాలముననే లాభము సంపాదించి యెట్టి ఏ గ్రంథకర్త, ఏ ప్రకాశకుడు ప్రకటనా కార్యమును నిర్వహించ గలడు? ఈ గొప్ప యాటంకముచే రచనయు తగ్గిపోవుచున్న దేమో యను ననుమానము కలుగుచున్నది. యథాసంతరము పరిశ్రమలు ఒక్క పర్యాయము తలయెత్తికొనుననువా గున్నను గ్రంథ రచన విజృంభించునని తలపెట్టు వాడుండు రనుకొనజాలము. అందులోను సుచేతమున నిరోధకశాసనములక్రింద బడిముద్రణశాలలు కొంత నలంగిపోవు

నేని గ్రంథకర్తలయు ప్రచారకులయు గతి ఇంకను దుస్పరము కాకమానదు. ముద్రణావ కాళములు పుష్కలముగా నున్నందున ఎవ్వ రెన్ని విధముల ఖండించినను, రచనమాత్రము భాషలో నెక్కువగా సాగుచుండినది. నేటియుద్ధము కారణముగాను ముద్రణాలయముల నూతనావస్థలు కారణముగాను నిరోధితమగు రచనాప్రవాహము మరల యథావిధిగ సాగుటకు కొంతకాల మైనను పట్టు నేమో యని సంశయించుచున్నాము.

మెక్కాయాత్ర.

నేటి మహాసంగ్రామము వలన ఎన్ని యో సంస్కర్మములందు ఎన్ని యో యాటంకము లకలిగిన రీతిని మనపోదరులగు మహమ్మదీయుల సాంవత్సరిక యాత్రకును నాటంకములు కలిగినవి. కడచిన సంవత్సరము ఈ ఋతువు ప్రారంభ మగునప్పటికి యుద్ధమప్పు డప్పుడే ప్రారంభమయి యుండెను. అయినను లక్ష్యపెట్టక మన ప్రభుత్వమువారు తగిన భోజనాది వసతులను యాత్రకులకు కల్పించుటకై జడ్డానుభోజనసామగ్రిలతో నొకలను ప్రయాణము చేయుటకు నుత్తరువు లిచ్చిరి. ఆవిధముగాను ఇతరవిధములుగాను మన ప్రభుత్వము వారు తోడ్పడుటచేత మెక్కాకు పోయిన యాత్రకులను బొంబయి హాజ్ కమిటీవారు కొంతవరకు సంరక్షించి మరల వారివారి ఇండ్లకు చేర్చుటకు వీలు కలిగినది. నాట ప్రయాణములు పశివశ్రమ కొంత యిచ్చట వివరించుట అవసరము. సామాన్య సంవత్సరములలో 15,000 యాత్రకులు ప్రయాణమై పోవుచోట కడచిన సంవత్సరము 2400 యాత్రకులు మాత్రము హెడ్డానునకు ప్రయాణము చేయువారైరి. వెల్లింవారి సౌఖ్య ఇత కొద్దిగా నన్నను ప్రభుత్వమువారు మేము పైన వర్ణించిన రీతిని సాయము చేసినను కడచిన సంవత్సరము యాత్రకులు మహాకష్టములపాలు గావలసి వచ్చిరి. దిరిగి వచ్చుటకు స కాలమున నొకలు లేక పోవుటచేత అనేకులు బహుకాలము యాత్ర మై పోయిన తరువాత కూడ ఆ దేశములోనే ఉండవలసినవారైరి. నేటి యుడవలసిన ఆ కాలమున హజీరా, అనగా యాత్రకులు, తమవద్ద నుండిన సర్వస్వమును వ్యయము చేసినం గాని జీవముతో నుండుటకు వీలులేక పోయినది. కొందరు, సాపము, తిరిగి వచ్చుటకు గాను కొని పెట్టుకొని యుండిన టిక్కెట్లను గూడ అమ్ముకొనిరట! ఇది కడచిన సంవత్సరపు పరిస్థితి. నాటికిని నేటికిని ఒక్క సంవత్సర కాలము గడచి పోయినది. ఈ సంవత్సర కాలమును యుద్ధము జరుగుచునే వచ్చియున్నది. అందుచేత సహజముగానే నేటిదింకము ఇక్కట్లు లెక్కువయై యున్నవి. మెక్కా, మెసినాలలో నివసించుటయే మిక్కిలి కష్టమై పోయి యున్నది. ఇక్కడ పది రూపాయలకు అమ్ముచుండు బియ్యము అచ్చట రు 85 లకు అమ్ముచున్నదట! ఇచ్చట రు 2-8-0 లకు అమ్ము కొనుగొను డబ్బా అచ్చట రు 15-0-0 లకు అమ్ముచున్నది. ఈ కారణములచేత ఆ కట్టణములలో నివాస మేర్పరచుకొని యుండుట ప్రజలే గుడారము లెత్తుకొని మన దేశమునకు వచ్చి చేరుచున్నారు. జీవంపు కర్షణ ఇంత యెక్కువ యగుట యట్లుండగా మన దేశమునుండి పోవు యాత్రకులకు ఇంకను నితర కష్టము లెన్ని యో కలవు. యుద్ధకాల మగుటచేత ఓడల కంపెనీలవారు టిక్కెట్లు వెలుమిక్కిలి హెచ్చు చేసియున్నారు. ఎవ్వరైనను ద్రవ్య మంత యెవ నేమి పెట్టి పోవుద మని

యాలాచించినను ఇతర రానుకూలములను తక్కువ
యైనవి. చక్కగా నిచ్చుటనుండి జడ్డాకు ద్రవ్యము
చేరు సాధనము లేదు. తీసికొని పోయిన ద్రవ్యము
వెంట తీసికొని పోవలసినదే, కాని ఇంతయేల తీసి
కొని పోవలయును, అచ్చటికి పోయి యింటినుండి
తెప్పించుకొందము గాక యని యేమరి బయలు
దేరి పోకూడదు. ఇంకొక సంగతి కూడ
జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. ప్రస్తుతము
జడ్డాలో అంగక్రతినిధి యెవ్వడును లేదు. కాబట్టి
బ్రటిషు క్రజ యాత్రకుగాను అక్కడికి పోయిన
యెవ్వడు వీరి తేవలాభములను కనిపెట్టువా
రెవ్వరును నుండరు. వీరి కేయన్యాయము కలిగినను
ఇదియేమి యని అధికారముతో విచారించగలవా
రెవ్వరును లేరు. ఈయన్ని కారణములను బట్టియు
వర్తమానవత్సరమున మెక్కాయాత్ర తలపెట్టుట
తప్పక యెక్కువ వ్యయప్రయాసలబడుట గాక
వేరు కాబాలము. అందువలననే బొంబాయి హాజ్
కనిటీవారు ఇప్పుడే హెచ్చరికను ప్రకటించినారు.
జడ్డాకు ఎప్పుడెప్పుడు ఏ ఏ యాత్రిక నాకలు
ప్రయాణమాననుట తెలియరాలేదట. పోవువారి
కొరకు నాకలు కొంతవరకైనను సిద్ధముగనుట
నిజము. కాని హాజ్ కనిటీవారు మాత్రము ఎల్ల
మహమ్మదీయ సోదరులను ఈ సంవత్సరము
ప్రయాణము పెట్టుకొనకయుండుట శ్రేయస్కర
మని ప్రాయచు ప్రయాణోన్ముఖులను నిరుత్సాహ
పరచుటకు ప్రయత్నించినారు. స్పష్టముగా మేము
వర్ణించిన వై సంగతులను చదివిన తరువాత ఎట్టి
భక్తాగ్రేసరులను హాజ్ కనిటీవారి ప్రయత్నమును
నిరసింపజాలరు. మా మహమ్మదీయ సోదరులు
సంగతి సదర్పములను చక్కగా నాలాచించి
హాజ్ కనిటీ వారిచ్చిన హెచ్చరికవలన లాభము
పొందుదురు గాక యని కోరుచున్నాము.

బాల్టిస్టరు పరీక్షలు - మనసరిక్షలు.

మొన్న ఈ ప్రకరణములో అంగ్ల సేవలలోని బాల్టిస్టరు
పరీక్షలలో ఈ క్రిందివి పరీక్షార్థులు పరీక్షలలో లేరి.

పరీక్ష	అర్హులు	లేరినవారు
మొదటి పరీక్ష	68	41
రెండవ పరీక్ష	47	29
మూడవ పరీక్ష	58	41
క్రిమినల్ పరీక్ష	85	25
సాక్షాత్ పరీక్ష	48	29
హిందూ మహమ్మదీయ లా	10	9
మొత్తము	256	174.

ఈయంకలను జరుపువారెవ్వర పరీక్షలయే పరీక్షార్థి
కాదులను సాక్షాత్తును గ్రహించక యుండగలరు. ఈ హిం
దూ మహమ్మదీయ న్యాయశాస్త్రములలో ఒకటిగా తొ
మ్మంకుసురు కృతాధికారి. అం గా నూటికి తొమ్మది యన్న
మాట. మన విశ్వవిద్యాలయ ఫలములకు ఆలోచింపుము.
నూటిలో తొమ్మదిగురకు త్రోవవేసినవేగాని మన విశ్వవిద్యాల
యము గణ్యత సంపాదకు! అయినను మన కీర్తికంటె ఆ
వారిప్రకటన సాక్షాత్తయే మెక్కువ. ఇక వ్యాఖ్యానము!

ధర్మ యునాని ఆయుర్వేద వైద్యశాల.
హర్షిణి ప్రభువు గారు తెదలిపోవ నుడువకప్పుడు
కొంకుసావన యొక్కన ధర్మ యునాని ఆయుర్వేద కళాశాల
అక్కడే ఒక్కవంకత్సరపు కార్యక్రమమును ప్రకటించగలిగింది.
కడదిన ముప్పదియొకటియవ తేదీని బహుమానము లాకర్
కాలలో పంపిపెట్టబడినది. కార్యనిర్వహణమును బట్టి ఆర్థిక
శ్రీయ వైద్య యోగ్యతా పుత్రికల నంది. ఆడవారికి సంబం
ధించిన కళాశాల మాత్రము 9.928కు రోగులు చికిత్స నంది
నట్లు తెలియుచున్నది. శరీరములో శ్రీల కవి ప్రత్యేకము
కాళిగోనూడ వీధికిన ఈ కళాశాలలో శరీర వర్ధకులలో
ఒక్క కళాశాల. ఇంతవని జరిగి యుండుట మిక్కిలి కృతజ్ఞ
నీయము. శ్రీల కాళిగోనూడ పురుషులకాళిగోనూడ దిగినయెడల
విద్యార్థులు 107కు కానవచ్చుచున్నారు. ఇందులో రోగుల
పట్టా పందినాథుగో. హాయిలీ గారు మొన్నటి యత్ననను

యమున సగ్రాసనాధిపత్యమున హిందీ చెప్పినమాటలనుక కాల
కే కాక శరీర వైద్యకర్తలకునుగూడ గౌరవాస్పదముగా
నున్నది. వారిననుసరించి సాక్షాత్తయోగ్యతా సంభాగ్యత
నందలేదు. ప్లాంయోగ్యత కాలేదు. పాత్రతయభిప్రాయములను
మాన్యుకొని శాస్త్రతయభిప్రాయముల ననుసరించుచున్నది.
సాక్షాత్తయోగ్యతాపాత్రత వైద్యకాత్రమునకంటె
గుణవత్తరమని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. ఈమాట లిదివరకేక
సాక్షాత్తయోగ్యతాపాత్రత చెప్పినవయెను పాత్రత వైద్యకర్తల విజయ
మును కాపు కళాశాలలో బహుమతులిచ్చు వంద్యమున
నుడువబడుటలో విశేషార్హత కలదని అందరును అంగీకరింప
గలరు.

వంజాబు శాసనవిర్మాణసభ
లాహోరు జూన్ 1. - సర్దారు సింగ్ మజిల్దీయ,
సర్దారు జడ్జి సింగ్, గావుబహద్దర్ రామకందాసు గావు
బహద్దర్ పండిట్ సియోనారాయణ్ నవాబు. సర్ బహారం
ఖాన్, నవాబు జల్ షిఫకర్ అలీఖాన్ గారులు వంజాబు శాసన
విర్మాణసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

డాక్టరు వి. సి. ఛాబర్బీ గారు.
లాహోరు జూన్ 1. - రెండు నెలల క్రిందటి
నుండి నెలపు తీసికొని హామియాపూరు నందలి అమెరికను
ప్రెస్ ప్రియము విషయ అధికారి రెకరెండు డాక్టరు కె. సి.
ఛాబర్బీ డి. డి గారు మొన్నటి బుధవారము నాడు మృతి
జెందిరి.

యుద్ధ సామగ్రి.
కరాచి జూన్ 1. - యుద్ధసంఘ సమావేశమున డాక్టరు
హాస్సీగారు విషయదాసు, ఎ. డి. హ్యూయెగా రుద్దపించి
రి విషయదాసు గారు సంఘసంస్కరణమున ప్రధానాధికారు
ను వహించియుండిరి. ధనవిషయమున సేవి ముమ్మల విష
యమున సేవి, హిందూదేశము చాలసహాయ మొందియుం
డెను. ఇంకను సహాయమొనర్చుచున్నది. తనూత్తుల తనవా
ధ్యకలను తానుగ్రహించియు లోకమునకు వెల్లడిచేయ గల
దని విషయదాసుగారు చెప్పిరి.

మంజిల్ యుద్ధము జరుగునని హ్యూయెగా రివర
లోనే అనుకొనియుండి కత్తిమాచన లేక సహాయము చేయవల
సినదని ప్రోదత్తులను హెచ్చరించిరి. ప్రోదత్తులకు సేవల
లో తేరినిచ్చిన జాబును. ప్రోదత్తులకు సమర్థులగు ప్రోదత్తుల సం
బంధమైన కొరత యుండదని గా. సమాధి గా రిటీకల చెప్పి
యుండిరి. కాని కొన్ని కారణములచే ప్రోదత్తులకు ప్రోదత్తుల
శత్రుకొనుట వీలలేదని హ్యూయెగా రు నెలవిచ్చిరి.

బ్రూసిలోని అంగ్ల రాయబారి
హత్య చేయబడుట.
రంగము జూన్ 1. - బ్రూసిలోని అంగ్ల రాయబారి
ఇ. బి. మాండ్రెయి బి. ఏ (కేంబ్రిడ్జ్) గారిని మే 18-6 లేదా
ఒకవీడ్డు పోలీసువాళ్ళో బంగారీ పోలీసువాళ్ళో హత్యచేసి
ట్లు "సింగపూరు ఎక్స్ ప్రెస్"కి వచ్చిన వార్తవలన తెలియు
చున్నది.

కొరడాతో కొట్టుట
ఒక పీడకు ఫిర్యాదు.
కలకత్తా జూన్ 2. - బ్రాహ్మణ బేరూ కబు దివిజ
నలు మేజిస్ట్రేటు పి. గిలు గారు తిలమిద శిష్టుకొరడాతో
ముడుదెట్టు గొట్టిట్లు బాబు భారతవంద్య విద్యార్థిగాను
కామిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్ పుట్టు గారవద్ద నిన్న ఫిర్యాదు
చేసిరి. విద్యార్థిగాను చాలకాలము నుండి బ్రాహ్మణ బేరూ
యలో పీడకునున్నారు.

బల్గేరియనుల యువన్యూతి
గిర్మనుంత్రిని నికరించుట.
విశేష జూన్ 1. - రేల్వేయారు యువన్యూతి
సాక్షాత్తును చేసికొనినప్పుడు, గ్రీకువారి సరిహద్దు వైపుకు
వారిమీద తుపాకులకు శత్రుగా బల్గేరియనుంత్రియవన్యూతిని
కృత్రిక చేసెనని గిర్మనుంత్రి ఈవిషయమై యాలాచించునని
తెలియజేసిరి.

పోస్టు తెలిగిఫ్టు డెక్కరజరము. - సర్ విల్లియము
మేక్స్ వెలెగారు కుటుంబముతోడ నిన్నటి సాయంకాలమున
బొంబాయినుండి సింధుకు బయలుదేరిరి.

సానిక వార్తలు

కాలమాన్యస్థితి. - శరీరము అధికోష్ణము 97.7
డిగ్రీలు. అధిమోష్ణము 83.6 డిగ్రీలు.

దీపములవేళ్ళ. - శరీరము సాయంకాలము 7-1
గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

రణరంగమున కరుగుట. - మదరాసు ఇంజనీయరు
లలో నొకరు ఆర్. జె. వైస్సు గారు కొలదిరోజులలో రణ
రంగమునకు పోవుచున్నారు.

ధనముపోవుట. - హైకోర్టు కేసు వి. ఎస్. గోవిం
దాచారియగు గారు బోటు మెయిలులో క్రిందటిసామవారము
నాడు తీసినత్యేలికి పోవునప్పుడు 1080-2-5 లు గలనాడు సం
చిని మరచిపోయినారు.

పోలీసు బహుమతులు. - మదరాసు పోలీసు
సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పార్థసారధి అయ్యంగారికిని పొడమూరు
రెయిల్వేపోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు శేషగిరిరావు గారికిని ఆం
ధ్రప్రదేశ్ నాంగులంపురు పట్టుకొనినందులకు ఒక్కొక్కరికి
రూ 25 ల ప్రోత్సాహ బహుమతి జేసిరి.

సహకార సహోదర సంఘము. - జూన్ 8వ
తేదీ శనివారము సాయంకాలము మాడుగుంటలకు అజ్ఞాపిల్లే
పీఠిలో 97 నెంబరు గృహమున వై సంఘమువారి యాజమా
న్యముక్రింద టి. రాజగోపాలరావు బి. ఏ. గారు "క్రిందటి
ఆరుది సంవత్సరములలో "హిందూదేశము పొందిన యభివృద్ధి
ని గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

సరస్వతీ వాఙ్మయసంఘము; ఆలాంధ్రులు. -
శనివారము సాయంకాలము రి గంటలకు వైస్ సంఘమువారి
యాజమాన్యముక్రింద ఆలాంధ్రులు ఆశ్రయాలికా పాఠశాల
లో సి భాసరరావునాడు బి. ఏ. గారు "జేవుడువా
డా?" అను అంశముగూర్చి చర్చప్రారంభించెదరు. ఎ. రంగ
రెడ్డి బి. ఏ. గారు గౌరవాధిపత్యము వహించెదరు.

గాలవ రామానుజముశెట్టి హైస్కూలు. -
కలకత్తాకుపోయిన వై పాఠశాలాధికారి మూల్యులైరణ
క్లాసుకుగూడ పెట్టరయ్యనని డైరెక్టరు గారి నెలవైదొరుకు
19 వ తేదీని మూల్యులైరణిచ్చివచ్చియుండి మూల్యులైరణ
క్లాసు వెట్టు ఏ గావులు జరుగుచున్నవనియు, వైతిక, మతసం
బంధపు విద్య బాగ్యుతతో జరిగిలింపబడుననియు తెలుపు
చున్నారు.

బొంబాయి బ్యాంకింగ్ కేటు. - బొంబాయి బ్యాంకింగ్
కేటు కేటు. మారలేదు. నూటికి రి రూపాయిలు కేటు.

లాహోరున కర్షణ. - కలకత్తా లాహోరున మరీ
యొక వాసునినది. మబ్బలు కట్టియున్నవి గాని వర్షము
గురియుంట్లు కావరాదు.

బొంబాయిలో కర్షణ. - నిన్న రుదరుడు బొంబాయి
యలో కర్షణను గురిసినది. ఇంకను కర్షణగురియుచిన్నాము
గానవచ్చుచున్నవట! కొండ ప్రదేశముల విశేషమును వాన
గురిసినది తెలియవచ్చినది.

రెయిలుకమ్మల తప్పులు. - సంతకను నిలిచున రెయి
ల్వే లైనులో పున్నా, చోర్కాయ సైదులయంద 22 నెం
బరు ప్రయాణికులనుండి క్రిందటిగురువారము ఉదయము 10 గం
టలకు కమ్మల తప్పున. అందువలన రిక్త గంటలు ఆలస్యమైనది.
31 నెంబరు ప్రయాణికులనుండిగూడ 1 కంటలు ఆలస్యముగా
వచ్చినది.

ప్రాఫెసరు రామయ్య. - కోయంబుత్తూరునుండి
మాకొక విశేషవార్తలు సేతు తంతిరాత్త పువుచున్నాడు. -
ప్రాఫెసరు రామయ్య గారికి కారణరోజులనుండి తిను
యత్నశక్తి భుజబలమును పొరులకు గవరచుచుండిరి. తాను
గోనవచ్చు మోటారు నావిన మూడురందల రూపాయల విత్తు
నని ఒక యూరోపియను ప్రాఫెసరుతో సందేహజేసెను.
రామయ్య గారి రోడియెడల దొర గారికి 600 రూపాయల
నిచ్చుకొనవలయును. ఇటు నీడొక వారముగోజులుండి అసం
తరమున తిరువూరు రథోత్సవమునకు వెళ్లును. మోటారు
పందెము రి వ తేదీ శనివారమునాడు జరుగును.

విరోధా మహా సం గ్రామము

బట్టేరియావారు గ్రీకుకోట నాక్రమించుట : గ్రీకు ప్రజల రోషము

విద్రాండు నుండి—చిత్తూరుకింబడికి దూరము తెలియుట

త్రైంటినో యుద్ధము—చిత్తూరు నుండి తృప్తికరముగ తేకపోవుట.

జూలై 2 వ జనీ.

విద్రాండు

సంధి విషయము

జర్మనీయుల లేఖ.

లండను జూలై 1:—జర్మనీవారు మేనెల 7-6 తేదీన ఆమెరికావారికి వ్రాసిన లేఖయందు యూరోపు ప్రజలకును కాంతినిలయజేయు మిత్రమండలివారి లాభకరముల గదిపెట్టు వట్టియు సమాధానములకు లాభకరముల సూచించుచుండి యున్నది. సమాధానము లేదని ప్రజల కభయము అనిపిస్తున్నది.

ఆంగ్లేస్తీమరు మునుగుట

లండను జూలై 1:—డెలిగర్త అను ఆంగ్లేస్తీమరు మునుగుట.

కిచెనరు ప్రభువు.

లండను జూలై 1:—ప్రజల సభాసభ్యుల అపేక్షించు యుద్ధపు భోగిలైన శుక్రవారమున కొనగడుమియు, అట్టి సభ్యులు విదేశ కార్యాలయమునకు శుక్రవారమునాడు రావలసిన దనియు కిచెనరు గారు తెలియజేసినది. చాలవందల ఆనాటి కథకు విచ్చేయుదురు. ప్రభువును సుపర్యవించి యనంతమున కిచెనరు ప్రభువు సభ్యులకక్షలకు తరలించుకొనగలరు.

నార్వేవారు వట్టు మత్స్యములు

ఆంగ్లేయుల కొనట.

లండను జూలై 1:—ఈసంవత్సరమున నార్వేవారు వట్టు చేరల నన్నిటిని ఆంగ్లేయులు కొనుదురు. ఇందువలన మేరదీనునగు నార్వేవారిలో సమాధానమున తేసి కొనిరి. ఆంగ్లేయు లిట్లు కొనుటవలన జర్మనీవారికి ఆహారపదార్థములు కొరకవుండవలసివచ్చును. చేపవట్టునా రందరు నా కాదకే నేరమును నియోగింపబడుట మున్నగు కారణములచే ఆంగ్లేయుల కష్టములు చాలవరకు తగ్గినది. ఆంగ్లేయుల నాతోడ సమాధానము చాలవరకు సహకారము నుండును. 1916 వ సంవత్సరమున జర్మనీవారు నార్వేలో వట్టుబడిన చేపల నన్నిటిని కొనియొందిరి.

బ్యాంకు సెలవులు

ప్రస్తుతమున కావుచేయుట

లండను జూలై 31:—ఆయుధసామగ్రి యావత్కాలమున కిట్లనుండ బ్యాంకు సెలవులు ఆగస్టు నెల 8 వ తేదీవరకు ఆపు చేయ నూచించబడినది. ఇందులకు బ్యాంకులను సమ్మతించి రని ప్రజలభయము అనిపిస్తున్నది. సభ్యులు ఆశ్వాసాధనము లొనరించిరి.

సర్ ఎల్వెస్టు మాక్స్టరు

భువానానామ.

లండను జూలై 1:—స్టానిరేవుల చేరకొంటిమి మాక్స్టరుగారి నుండి డెయిలీ ప్రాంతములకు కంటివార్త వచ్చినది. మే 31 తేదీన స్టానిరేవుల నుండి ఇట్లు లేఖ వ్రాయబడినది:—1916 సం. అక్టోబరు నెల 27-వ తేదీన వెళ్లిన సమాధానమున ఎండ్యూలెస్సునాక నుంచుచేసినట్లు కొనిపోయి ఏప్రిల్ 3 తేదీనరకు ముందుచేసెటట్లునుగొంపోడినది. ఇట్లినాక 700 మిల్ల యూరలు తీసికొనిపోయెను. ఏప్రిల్ 16 వ తేదీన మేము 100 మిల్ల డ్యూయను దిగితిమి. డ్యూయను 22 రకు విడచి 25 వ తేదీన కి గురు నుంచుకొని సహాయము నిమిత్తమై కక్షిగ బార్టియారు 25 వ తేదీన ఒక చిన్న జడర యందు యుండుచేరిరి. నేను డ్యూయను విడచి సోకి అందరును బాగు చేయించిరి. కాని తీవ్రముగ వారి నా డ్యూయనుండి ఈన గొనిరావలసి యున్నది.

ఆర్థికమహాసభ

లండను మే 31:—ఆర్థికమహాసభ పేనుకరమున జూలై 14 వ తేదీన జరుగును. ఆంగ్లేయుల రాజ్యకర్తల విధానమునూర్ప మిత్రిమండలికా ర్యవనను ప్రతిపక్షతన ప్రతిపక్షముగా వ్యవహరించును ననినది.

మాక్స్టరుగారికి సహాయము

లండను మే 31:—మాక్స్టరుగారికి సహాయమును రింక గొందర బంతులకు నూర్ప నా కాదకే నేరమున ఏర్పాటు లొచ్చుచుండిరి. ఇందు విషయమై ధన సహాయము చేయు పార్లమెంటుసభ ఆదిర కాలముననే కోరబడునని సభయందు అనిపిస్తున్నది.

విద్రాండు

లాయునుబార్టిగారు చేయుచుండిన దర్బాపు

లండను జూలై 1:—లాయును బార్టిగారు చేయుచుండిన దర్బాపు ఆసంవత్సరము యున్నది. కాని ఇది అతితక్కువ గతి జరుగుచున్నది అధికారులు ప్రకటించిరి.

విద్రాండు గందరగోళము.

కష్టపరచుట.

లండను జూలై 1:—విద్రాండు గందరగోళమున సంధి వింధిన కష్టములకు పరిహారముల కొనగడుమిగూర్చి మార్పుల సామర్థ్యముగారు దర్బాపునగరమున కెల్లి. ఈయన తాత్కాలికముగ నట ప్రధాన కార్యదర్శిగ నుండునని తెలియజేసినది.

విద్రాండు వ్యవహారము

పరిష్కారము.

లండను మే 31:—ఆల్ఫ్రెడ్ గారి వానిలోనిచాలభాగమును గాని మిగిలినది తక్కిన భాగమునకు పార్లమెంటు కొనగ వరకువై విద్రాండు వ్యవహారము పరిష్కారమైనదని నాన్ గో మార్ట్టు ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

సంఘము మరల నెత్తును సహజక మనో తెలియదు.

విద్రాండు విచారణసంఘము.

లండను మే 31:—విచారణసంఘమువారి యెదుట నైకవులు ప్రాంతముల వ్రాయబడిన లేఖ యొకటి చదువబడినది. ప్రజలు తిరుగుబడుచురని భయములేచి గాని దైను మైలుతోడ దౌర్జన్యము జరుగవచ్చు నని భీతియగుచుండెనని విశ్రాంతి గా రభి ప్రాంతముల లేఖయందు వివరింపబడినది.

ప్రాన్సు

వెర్దును ఘోర యుద్ధము.

పేను, మే 31:—వెర్దును యుద్ధము లో గాటము కడు భయంకర మగుచున్నది. మాట్లోను మ్యూను నదులకు నడుమ రాత్రిం బగళ్లు తీవ్రముల యుద్ధము జరిగినది. రెండు దినముల వరకు తెరసి తేకుండక జర్మనీయులు ఫిరంగుల గాల్చి నీడక మాట్లోను తూర్పుభాగమునను, మ్యూమియన్న గ్రామము చుట్టు నకు విశేషముల యుద్ధ పరికరములతో అనేకముల చుట్టుకుల నరికి అన్ని సలహాయములను పరామర్శలవారినితిరిమివేసెను. జర్మనీయులకు ఆహారములగునప్తములు కలిగినవి. కాని కాలెట్టిను అనన్య దక్షిణభాగమున పరామర్శల రొక కందక ముక్తిని విడువ నలసి వచ్చెను. ఫిరంగుల గాల్చి జర్మనీయు లీకందకములభయం మొనరించిరి. మ్యూమియన్న దక్షిణభాగమున రెండు ప్రక్కలనుండియు జర్మను సేనలు ముమ్మల చుట్టించి మాటసానోవేయన వైపునకు ముమ్మల తిరుగుగ తిగెను. అయినప్పటికినీ వెంటనే తగ్గితిమిట్టి యొనర్చి మేము జర్మనుసేనల క్యూమియన్నగ్రామ పరిసరమునకు దోలికముగలిగితిమి. ఆత్మనులో జర్మనీయులు మాస్టాముల గోలెట్టిరి గాని మాసేనల వారి నటనందెచ్చుటలేదు అని పరామర్శల ప్రకటించిరి.

ఆంగ్లేయులము.

జనరలు హేను ప్రకటన.

లండను జూలై 1:—జనరలు హేను గారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.—నిన్న గాలి సభాపుక తేకపోయినప్పటికి ఆంగ్లే విమానములు బోలెడువనిచేసినవి. ఫిరంగులమ్యూసెసి, గ్రామెంటులవద్దనున్న కందకములమీద కత్తులు గత రాత్రి అన్ని వర్షములపించిరి. న్యూమాసివద్ద అంతకోరుగ ఎటువట్టిమిమములు అన్ని వర్షములపించిరి. తరువాత కత్తుల పరాధిసేన వచ్చిపడి చుకందకములగా దూరి కత్తులను కొందరు వైదీలను పట్టుకొనిరి. కత్తులను తరువాత తిరిమివేసితిమి. లా వెంటు తూర్పు కత్తులను మన కందకములలో నడుగుపెట్టు తేకవాయి. చువారు బాంబులనువేసి వారిని తిరిమివేసిరి. దెత్తును లాబానీ కోడ్డుకు ఉత్తమున కత్తుల లొక గదిని పేల్చిరి. ముము ఆకలుగు మాఖమున పట్టుకొంటిమి. చాల చోట్ల నేను ఉభయపక్షముల వారికిని ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది.

వెర్దును యుద్ధము.

పరామర్శల ప్రకటనము.

పార్లమెంటు జూలై 1:—గతరాత్రి పరామర్శల రిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—మ్యూజునది ఎడమతట్టక అంతకోరు, 8046 కొండ పార్లమెంటులందు పెద్ద ఫిరంగులతో కత్తులను బాదుచున్నాడు. మధ్యాహ్నము మన సైనికుల కత్తులను పెరించి మార్లొకొండ ప్రక్క నైకతి భాగమును జర్మనులు యగ్గముగ చేసికొనిన ప్రజలమున పట్టుకొనిరి. రెండువందల ఖము దీలను 7 వర ఫిరంగులను మేముకట్టుకొంటిమి. రాత్రి ఇక్కడనే మేము కత్తులను అకస్మాత్తుగ పెరించగా పాతిక మంది ఖముదీలు దొరికిరి. మ్యూజునది కుడితట్టకు, నడికిని నా కోటకును మధ్యలో గా ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది.

పరామర్శల ప్రాజ్ఞానుబంధము

పెనానికాజూల:—డోయిరను సరోవర వాయవ్య భాగమున పోజొ గ్రామమున ఇటలనుకు పరామర్శల పట్టినది.

ఇటలీ

టైరోలు యుద్ధము.

ఆస్ట్రియనుల బంధింపబడుట.

లండను జూలై 1:—టైరోలు దక్షిణభాగ క్యూకథ ఇంకను ఆక్రమణ గున్నది. కాని గత కొలదికోజుల యందును కొంత చక్కబడినట్లు తెలియజేసినది. ల గారి స స గ వ లోయలయందు ఆస్ట్రియను లివులు బంధింపబడి యున్నాడు. ఎక్కిగో స్థానము ఇటాలియనుల కక్షయ నున్నది. పల్లపు ప్రజలముల నుట్టడింక ఆస్ట్రియను లుద్దేశించి యుండిరి. ఈయనను సాగునట్లు కావరాదు.

త్రైంటినో యుద్ధము.

లండను మే 31:—త్రైంటినో దండయాత్ర సంబంధమున టైమ్సు సైనిక విశ్లేషణదీట్లు వ్రాయెను.—ఆస్ట్రియకు ఉత్తరభాగమునందు ఆస్ట్రియనుల విమోచన 20 మైళ్లు దూరము లోకలనున్నాడు. ఈ ప్రదేశమున (నిసంజ) యుద్ధ ఇటలీ వర్షభాగమునను విసాంజొ రంగమునకు కాకపోకలు తేయటకు ముఖ్యముల మార్గము కలదు. టైరోలు ప్రమాద ముదినండియు ఉండుటచే విసాంజొ రంగ క్యూకథ ఎన్నడును తృప్తికరముగ నుండలేదు.

ఆస్ట్రియనుల దౌర్జన్యము.

ప్రజలను బంధించుట.

లండను మే 31:—త్రైంటినోలోనుండు కొన్ని భాగములను ఆస్ట్రియనులు తిరుగ సాగిమించుకొనిరి. ఇటలనుకు ప్రజలను సైనికవిచారణకు పాల్పడతేసి వారలలో వెక్కండ్రుకు జరిపినది జరివా ట్రిబ్యూనుకవత్తిక వ్రాయుచున్నది.

ఇటలీ రంగము

గొప్ప యుద్ధము జరుగుచుండుట.

రోము జూలై 1:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—త్రైంటినోలో ఆస్ట్రియవాడు తిరిగి ముందుకు త్రొక్కినాన వచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. ల గారి నా లోయలో గార్డా సరముకు తూర్పుభాగమున కత్తులను పెద్దఫిరంగులను సాహాయ్యము చేసికొని అతి తీవ్రముగ పడేపడే యెదిరించిరి. కత్తులకు చాల నష్టము కలిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి. ఆలాకు తూర్పున జోలకనును సమీకమున, తీర్చి

वाल्मीकि का (२) प्रमाण

రెండు ఆటంకములు

మొదటి దయ్యము:— దత్తమండలము లాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమున కాటంకమా?

రెండవ దయ్యము:— ఆదగ్గమేగాని ఆచరణయోగ్యము కాదా?

రా:— అవునవును. నేను అందరిని పెట్టుచున్న భయమే అది. మీకు పుణ్యం వుంటుంది. నన్ను తొందర పెట్టకండి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

యధ తంత్రీ వార్తలు.

సింహ మే 31:—నిన్న జరిగిన ఇండియా తంత్రీ రాజ ప్రతినిధి కేటా తంత్రీ వార్త సంకేతం.

జనరలు హేనుగారి రిపోర్టున నిన్న వివరింపబడెను. — రాత్రింబగళ్లు భూమిపైని అంతర్భాగమున విడుదలయ్యెను జరిగినది. ఇట్లుకడ పానుమేలకు సహాయము చేయ ఆంగ్లేయులు సిద్ధులుగ నుండిరి. తమ తాలూక రక్షణ ప్రజేక్షమునందు సేవలకు విరాళ మొనగలసిందని మూతము పరానువారు కోరిరి. ఈ సహాయ మొనరింపబడెను. ఆంగ్ల సేవకు డిగ్రీలు లెప్పడను పానుగారి యందలేను. వేగునైనట్లు రంగ ముఖనకు ప్రతిరాత్రియను చొచ్చుచుండిరి. ఇరువీరులవారు గాన ఒక క్రక్క వారు గాని ఫిరంగుల గాల్పుట జరుగుచుండెడిది.

భూమ్యంతర్భాగమున మండగనుల త్రొవ్వట ప్రేరేపించుచున్న గు యధ కార్యములు జరుగుచుండెడివి. ఇట్టి సమయము వారమునకు రెండు మూడు పాన్లు సంభవించుచుండెను. సైన్య సేనాభ్యుదయము కొత్త సైనికులు తోటికొను చేయబడుచుండిరి. ఉద్యోగులు కాగోరువారిని శిక్షితు లొనర్చుటకు పాత కాల లెక్కలనుపడినవి.

తూర్పుదేశముల యధ సేన సమిత్తము భాగతయ కటాలము వెల్లిపోయినది. ఈ కటాలము నూతన పరిస్థితులను అలవాటుపడెదని శిక్షిస్తాననియుండెను ఒక సంవత్సర కాల ముండి అచ్చుత క్యామల నొసరించి వెవలెను. ఈ కటాలము వెల్లిపోయిండుటకు హేనుగారుచింతించు ఎచటనైన ను ఈ సైనికు లిట నొసర్చిట్టి హూకార్యముల నొనర్తురను విశ్వాసము తమకు కలది జనరలు గారు వ్రాసిరి.

కమాండరులను హేనుగారు క్షామించిరి. కాలమా సన్నిధికి జరిగిన క్రమవిమోచనముల వైకివెడలుటకు భయమంది తమ సానుమలనే యుండిపోవుచుండెడివి. ఇట్టి సమయములగుడ కాంగ్ల విమోచనముల వైకి పోయి, క్రమవిమోచనములవైనినై వైకి కార్యకర్తలకు సానుమలవైనినై బాంబుల వేసినవి. తంత్రీ వార్త వాయువార్త ప్రభావములగుచుండు శత్రువుల మట్టడించుట, మున్నగు వాటికి సంబంధించిన పరికరములు అభివృద్ధి చేయబడినవి.

ఇంతయున్నను మరల పొగరంధ మగుచున్నది. ఏర లోను క్రమమిచ్చుటకు నడుచునందు పరానువారి తాలూకు ప్రభుత్వం ప్రభుత్వము తంత్రీ కేఫ్ఫి దిశములు కలవర పరచినది. సహాయ సైన్యములు మున్నగువాటిని చెడగొట్టి సన్నాహ మొనర్చినవి. 80వ గట్టును బట్టుకొని జగ్గయనే లొంగుకొన్నది బలవైతిని, గాని ఫిరంగులనుండి వెడలుకొని చే వెయకకు

మరలకలసి వచ్చెను. రెడ సారి నూడ జగ్గయనే లొట్టె యొ డింపబడిరి. తూర్పు పశ్చిమపార్శ్వముల మాట్టడి జరిగిన సేవలు ఖండింపబడినవి.

ఏడెక్ లోయయందు ఆస్త్రియనులు మరలతమ మాట్టడు లను పొగరంధించిరి గాని నీర తరచుగ నొడింపబడుచున్నా రు. ఆంగ్ల రొకట్టున ఆస్త్రియను లొనర్చుచుండిన మాట్టడులు పోసిన ప్రవాహముకడ వాని నేయబడినవి. ఇటాలియనులు ఏషియాగోవేసినకు ప్రధానమగు సానుమల బలవరమకొను చుందు ఆస్త్రియావారు ఏషియాగోను చుట్టవేయుచుండిరి.

జనరలు వాల్టెగారి యధిపత్యము క్రిందనుండి ఆంగ్ల సేనలు రొడిసికొనుచుండి ముందుకు నడచి శ్యావ్యా, టాంగ్ నీక సకోవరుల నడుచుచుండి జర్మనివారి ప్రదేశమున చొచ్చుకొనియెను.

ఉపాంబర ఇనుపవారివెనుందు పొన్నును పంగడిని వైనుందు లెపారాను జనరలు పట్టుకొని రాకొనించుకొనిరి.

81వ తేదిని ఇట్లు తంత్రీ వార్త సంకేతమే:— ఆంగ్లరంగమున ముందుగా తొడను విమోచనములతోడను మాత్రిమే యధను జరిగినది.

మాట్టము క్యూమియూ రంగమునందంతటకు ఒకేపారి పోరాటమును జరుగజూసి యుండునట్లుంచిరి. అందుచేమూర్తము నది ఎడమగట్టున వాంసర్చుచుండిన మాట్టడుల తీవ్రత రెండింత లధికమయ్యెను. ఇందుమించు 2 మైళ్ల నడివిగల రంగమున తమ బలములన్నిటి యాదోపయోగవరచి జర్మనీ యులు ప్రధమకండ కపం క్రితుందు కొన్ని భాగముల మాత్రము వశమొనరించు కొన కలిగిరి. ఈ సేనయందు పశ్చిమరంగమున నుండిప్పింప బడిన సైనికులు గూడగలరు. అందుచే జూపిన యుంతుమరిజగ్గయనేలను ఆఖరుచేసిగొనినవియు, యధ తంత్రీ ప్రతిరోగములనుండి సైనికు లను రప్పించి పెద్దసయెద్ద నుపయోగించుచుండి రనియు నున్నవగుచున్నది.

మరల పట్టుదలతో పోరాడి ఇటాలియనులు ఆస్త్రియాకు వైక్రతి భాగమునందు తమసానుమల నిలువబెట్టుకొనిరి. ఇటాలియనులు ఏషియాగోను విడచి దానికి తూర్పున నున్న కొండలను సరితీయ కొనుచుండిరి.

తీగ్రియగ ఫింగులను గాల్చి ఆస్త్రియనులు గెలిపి యా లోనీయకియెద్ద పదాదిదళముతో మాట్టడి జరిపి వారి వైక్రతి భాగమున వెయకకు రెమిరి.

కమ్మవారు పశ్చిమమాట్టడియొచ్చి ఆస్త్రియనులను వారి కందకములకు తొలివేసిరి.

రొడిసియ సేనలు న్యూలాంగెను బర్ల నాకొనించుకొని నవి. ప్రోకులు మున్నగు సభికులుగ నీ సేనల వశమైనవి.

దారువార నుల్లము పూర్తిగానొడింప కడెను. కొంప జాతులు ఆయధముల పట్టుకొండలేయి వేర్పాటులు సంభృపి కరముగ కొనసాగుచున్నవి. అనేక కల కుపానులను నీరలిచ్చి వేసి యుండిరి.

న్యూ ఇండియా వత్రిక ధరావతు.

(ఒకవిశేషమున నద్దమండి)

నెల్లూరు, జూన్ 1:—నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు ఇచ్చట లక్ష్మీనరాయణుడేగారి పురమందిరమును “న్యూ ఇండియా” కద్దమండి ధరావతును కొరవడందప్పుడు నొక్క సభ జరిగినది. సంతాన రామయ్యగారు ఆగ్రాసవాధిపత్య మధిష్ఠించిరి. ఆయంబర్ల కృష్ణరావుగారు అని బెంటుమ్మగారు గడచిన 80 సంవత్సరములనుండి దేశోపకారమునకు చాల పాటుపడుచున్నారనియు అట్టితటి ఆమెకు ఇప్పుడు కలిగిన ఇబ్బందికి మనమెల్లము సహాయము చేయవలయునని ఆంగ్లేయ భావయించి సహ్యసిందిరి. పిమ్మట శ్రీనివాసులు టి. శిర రామయ్యగారు ఆమె మనకుచేసిన స్యచ్చంద శేక సేవలు గురించి చక్క ఆంధ్రీయన సహ్యసింపుచు ఆమె రాజకీయ విషయములయందు సేమియు జోక్యము కలుగలేనీకొనుట లేదనియు అట్టితరి కృత్యమువారు ఆమెకు 2000 ధరావతు నొసగ కొనించుట వ్యాయము కాదనియు ఈ విషయమును గురించి మనకృత్యమువారికి మనము తెలుపుకొనవలయునని యు ఆమెకు మనము మనకు సోచినట్లుకు సహాయముచేయ వలయునని నడిచిరి. దానిని మ. రామకృష్ణరావుగారు బలపరిచిరి ఆగ్రాసవాధిపతి ఆంధ్రోపన్యాసముతో సభ ముగింపు నకు వచ్చెను.

మోర్తీను అద్వైతజ్ఞులైజరు వత్రిక.

మాన:ప్రభిచోగము.

కత్తికా సంపాదకుని శిక్షించుట.

రంగము జూన్ 1:— మోర్తీనులోని అద్వైత జ్ఞులైజరు వత్రిక మాన:ప్రభులయైన వ్యాసములకు ప్రకటించినందునకై సబుడివిజయ మేష్ట్రీయ, తత్వత్తికా సంపాదకులకు పి. టి. క్రిస్టెను సెనగారిని శిక్షించిరి. మద్రాసు (కేసుఖర్చులతో కూడ) 800 రూపాయల జరిమానాకు చెల్లించవలయును. లేదా మూడుమాసముల విడిఖయము ననుభవించవలెను. దానిమీద మద్రాసు సెషన్స్ కోర్టుకు ఆశ్రియ చేసికొనగ వారు శిక్షను భాగపరచిరి. కేసు సంగతు లివి:— ఫిర్యాది డెల్లియ. ఏ. మిషెలుగారు. ఏను మోర్తీను వాలంటీరు ఫింగిదళమునకు గౌరవ లెఫ్టినెంటు. ఫిరంగిదళపు క్లబ్బు కమిటీలో కూడ వీరు సభ్యులు. మద్రాసు క్లబ్బు కమిటీలో సభ్యులుకాదు. క్లబ్బులో సభ్యులైనవారు వాలంటీరులు జరుగుచుండును. క్లబ్బులో సభ్యులు కాని వారిని వాలంటీరులకు రానిచ్చునదిలేదని న్యాయించు అధికారము తమయందే యుండునట్లు 1915 సంవత్సరము మే 14 తేదిని, కమిటీవారు కొన్ని ఉపనిబంధములను చేసికొని తన వాత ఆచరణములోనికివచ్చి మద్రాసుని వాలంటీరులకురాద్దరి తెలియజేసిరి. ఆ తీర్మానమున నద్దచేయుచుటకు మద్రాసు చాల శాంతిగా పడెనుగాని కొనసాగలేదు. తనవాత ఆగస్టు 22 వ తేదిని తన వత్రికలో వ్యాసముల వ్రాసెను. క్లబ్బు సభ్యులు మగ్గుర తనమీద కుట్రచేసి, తన్ను క్లబ్బులో జరిగిన వాలంటీరులకు రానిచ్చు లేదని వ్యాసములలోకలకు తనపేరును, క్లబ్బు రిపోర్టు పుస్తకములో నెక్కించుటకు అధికారము లేక పోయినను, క్లబ్బు సభ్యులట్లు చేసియుండదని వ్రాసెను. మద్రాసు చీఫ్ కోర్టుకు రిమిషను దరఖాస్తు చేసి కొనెను.

గాయవడిన సైనికులు.

వైద్యసహాయము.

లాథుగోరు జూన్ 1:— మెయ్యె వె ద్య కాల యందు 50 మంది కోగులకు వనతిని త్తుమని ఇవివర లో సర్వసేవారికి తెలియజేయబడెను. ఆగ్రకారము 285 లేదా 50 మంది కోగులకు వనతియే గానులు చేయబడును. అచ్చుతసరములో 100 కు కోగులకు సౌకర్యముల నొచ్చు వాగ్దాము చేయబడినది. మ్యూనిసిపల కమిటీవారి యభివ్రత యుండిన వచ్చే నెలనుండి యు కోగులవిషయమును సౌకర్యము లట చేయబడును.

మధ్యరాష్ట్రములు.

యధాధిక సహాయము.

యధాధిక సహాయముక్రింద మే నెల లాఖరుకు 62520 రూపాయలు రాబట్టెను దొరపారి గారికి చేరినది. సైనికులకు సౌకర్యముల నొసర్చుట మున్నగు యధ కార్యములక్రింద వై మొత్తములో 45400 రూపాయలు వెచ్చింపబడినవి. సైనికులకు సౌకర్యముల గూర్చుండు సహాయపడి మిసెన్ డోనిను మున్నగువారికి రాబట్టెను దొరపారి కందకముల నొప్పించెను.

THE GREAT WAR.

Bulgarian Occupation: Greek People's Irritation.

FIGHT FOR MASTERY IN MESOPOTAMIA.

Irish Settlement Said to have been Reached.

AUSTRIAN OFFENSIVE IN TRENTINO: TYROL POSITION UNSATISFACTORY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Irish Settlement Reached.

LONDON, June 1.

The "Glasgow Herald" states that a settlement of the Irish question has been reached on the basis of a Parliament for Nationalist Ireland, with Ulster, or the greater part of it, excluded.

Irish Inquiry Commission.

LONDON, June 1.

Before the Irish Inquiry commission a letter was read from Viscount French stating that early in February Mr. Birrell expressed the opinion that he did not fear a popular outbreak, but rather dynamite outrages. The Commission adjourned indefinitely.

Mr. Lloyd George's Enquiry Incomplete.

LONDON, June 1.

It is officially stated that Mr. Lloyd George's enquiries are incomplete, though they are progressing rapidly.

Settlement of Compensation for Losses.

Mr. Herbert Samuel has gone to Dublin to deal with the question of compensation for losses in the rebellion. It is understood that he will temporarily act as the Chief Secretary.

Lord Kitchener's Invitation to M. P's. To Give Military Information.

LONDON, June 1.

Lord Kitchener has invited the members of the House of Commons to meet him at the Foreign Office on Friday to receive any military information they desire and a large response is expected. Lord Kitchener will address them and then answer the questions.

All Norway's Fish. Britain to Buy.

LONDON, June 1.

Mr. Runciman has concluded negotiations for the purchase of Norway's entire catch of fish for the year depriving Germany of valuable food and adding to the British supply which has recently been reduced to a minimum from various causes including the employment of the fishing craft for naval purposes. Germany in 1915 secured Norway's entire catch.

German Peace Proposals Unfounded. Statement by the Premier.

LONDON, June 1.

At question time in the House of Commons Mr. Asquith said that there was nothing in the German note to the United States on May 7th indicating that Germany was prepared to consider terms of peace which would safeguard the interests of the Allies and the future peace of Europe.

Whit Monday Holiday Postponed. Owing to Munitions Requirements.

LONDON, June 1.

In the House of Commons Mr. Asquith stated that, in view of urgent munition requirements, it was proposed by proclamation to postpone Whit Monday bank holiday until August 8th. The Bankers were agreeable to this (Cheers.)

The Economic Conference.

LONDON, June 1.

In the House of Commons Mr. Pretymansaid that the Economic Conference would meet in Paris on June 14th. None of the Allies had asked any question with regard to Great Britain's policy.

The Shackleton Relief Expedition.

LONDON, June 1.

In the House of Commons Mr. Asquith stated that the Admiralty Committee was dealing with the Shackleton Relief Expedition, for which Parliament would shortly be asked to provide funds.

Shackleton Expedition.

LONDON, June 1.

The "Daily Chronicle" has received a cablegram from Sir Ernest Shackleton stating that he has arrived at Port Stanley. A despatch to the "Daily Chronicle," which was sent from Port Stanley on May 31st, says:—The "Endurance" was crushed in the middle of Weddell Sea on October 27th, 1915, and drifted seven hundred miles in ice until April 9th. We landed on Elephant Island on April 16th. I left on April 25th, leaving twenty two men in a hole in the ice cliffs and proceeded for help towards South Georgia with five men in a twenty-two-foot boat. When I left the island all was well, but there was urgent need of rescue.

London Gazette Announcement. Distinguished Service Cross Awarded.

LONDON, June 1.

The "London Gazette" announces that a Distinguished Service Cross has been awarded to Lieutenant Wainwright who commanded the motorboat on lake Tanganyika when a German gunboat was destroyed.

S. S. "Dalegarth" Sunk.

LONDON, June 1. The British Steamer "Dalegarth" has been sunk.

France.

Verdun Battle. As Furious as Ever.

LONDON, June 1.

PARIS.—The battle of Verdun is being fought with more enormous violence than ever. This afternoon's communique reports fierce fighting day and night between Mortomme and the Meuse. The Germans, after bombardment of unprecedented violence lasting for two days, launching repeated concentric attacks with large effectives, especially eastward of Mortomme, and around Cumiers. Everywhere our troops resisted and repulsed the enemy, who suffered heavy losses. Nevertheless in the region southward of Cavrettes wood we were obliged to evacuate one first line trench which had been completely levelled by bombardment. German attacks southwards of Cumiers from both sides of the village succeeded at the outset in rolling us back in the direction of the station at Chattancourt, but a strong counter-attack drove the Germans to the outskirts of Cumiers. German detachments crept along the Meuse in a fog and were annihilated near Chattancourt. The Germans gained a footing in Upper Alsace but were immediately ejected.

On the Slopes of Mort Homme. The French Success.

LONDON, June 1.

PARIS.—Last night's communique said: On the left of the Meuse there was a violent bombardment with heavy guns in the region of Avocourt and Hill 304. Our troops in the afternoon attacked and captured a strongly fortified German work on the southwestern slopes of Mort Homme, taking two hundred and twenty prisoners and seven machineguns. A surprise attack last night on the southeastern slopes of MortHomme resulted in the French capturing twenty-five prisoners. There has been a great artillery activity on the right of the Meuse between the river and Fort Vaux.

General Haig's Communique.

LONDON, June 1.

A communique from General Haig says:—The weather yesterday was unfavourable for flying, but the British aeroplanes did good work. The enemy last night bombarded trenches at Fricourt, Neuve Chapelle and Laventie. The Neuve Chapelle bombardment was the heaviest and lasted eighty minutes. It was followed by an infantry raid which penetrated our trenches. The enemy took some prisoners. The raiders were subsequently driven out. Another raiding party east of Laventie failed to enter our trenches, our bomb throwers driving them back. The enemy at night sprang a mine north of the Bethune-La-Basse road. We occupied the lip of the crater. There has been reciprocal artillery activity to-day at various points.

Vimy Ridge Fight. Vivid Details.

LONDON, June 1.

Vivid details are now available regarding the fighting on Vimy Ridge in the middle of May. It began by the British exploding mines on the 15th May and occupying the nearer lips. After the enemy's recapture of one crater on the 17th May, the enemy's bombardment with heavy calibre guns became daily more intense until it reached a climax on the 21st May in the most concentrated artillery attack in this area since the terrible fighting in September. Probably 100 enemy batteries concentrated on this small front, and the smoke and dust were visible for miles. Much of the front trenches was obliterated, and the enemy's infantry had little to face, except a curtain of fire. The enemy's artillery was also very active in Flanders, especially at Hooga. Our replies effectively punished the enemy at various points. On the 23rd May, our guns burst five gas cylinders in the German trenches, and it is probable that the enemy suffered from their own position.

Italy.

Austro-Italian Fighting. Development of a Great Battle.

LONDON, June 1.

ROME.—Resumption of the Austrian offensive in Trentino is recorded in a communique. The enemy in Lagarina valley east of Lake Garda attacked repeatedly and fiercely, supported by heavy guns. They were repulsed with sanguinary losses. Fighting has been

TELEGRAMS.

very hot near the Buole Pass east of Ala where the Sicilian and Parma regiments frequently left their trenches and drove back the Austrians with the bayonet. A great battle is developing between Posina and Astico valleys near Arsiero where the Austrians are concentrating large forces. Intense artillery fire compelled the Italians further east to evacuate positions on Mount Priafora. Desperate counter-attack regained lost trenches but the Italians were compelled by the violence of the bombardment to withdraw slightly on the southern slopes of the mountain. The Italians have also evacuated the Corbin position on Asiago plateau but have withstood the enemy pressure on the rest of the front.

Situation in South Tyrol.

LONDON, June 1.

It is authoritatively stated that the situation in South Tyrol is still anxious but has improved during the last few days. The Austrians are now rigorously held in the Lagarina and Sugana valleys and the Italians are dominating the position at Asiago. There is no reason to suppose that the enemy's plan of invading the plains will be successful.

Austrians within 20 Miles of Vicenza.

LAHORE, June 1.

LONDON, May 31st.—The "Times" Military correspondent, in an article on the Trentino offensive, points out that the Austrians northwards of Arsiero are within 20 miles of Vicenza, where there is one of the main lines of communication between central Italy and the Isonzo front. The position on the Isonzo has never been completely satisfactory because the threat of Tyrol has always existed ("Cand M. Gazette.")

Civilians Shot by Austrians. In Trentino.

LAHORE, June 1.

LONDON, May 31st.—The "Geneva Tribune" states that the Austrians have court-martialled and shot scores of civilians in the reoccupied parts of Trentino. ("C. and M. Gazette.")

Greece.

Greco-Bulgarian Relations. Bulgarian Protest Refused.

LONDON, June 1.

ATHENS.—The Bulgarian Minister has protested against the Greek Frontier Guards firing on the Bulgarians when the latter occupied Fort Rupel. The Premier refused to consider the protest.

Bulgarian Concentration.

LONDON, June 1.

SALONIKA.—Important Bulgarian forces are reported to be concentrating at Nevrokop as well as at Xanthi. Enemy is bombarding the French advanced lines on the Vardar and also at Kilindir.

Bulgarians in Macedonia. The People's Irritation.

LAHORE, June 1.

LONDON, May 31st.—The "Agenzia Nazionale's" Athens correspondent states that the population in Macedonia fled before the Bulgarians. Prefects are requesting help. Panic prevails. At a meeting of the Council several personages referred to the people's irritation, but the King remained unshaken. ("C. and M. Gazette.")

French Occupation of Poroj.

LONDON, June 1.

SALONIKA.—The French here occupied the village of Poroj northwest of Lake Doiran.

Africa.

General Smut's Progress.

LAHORE, June 1.

LONDON, May 31st.—Reuter's correspondent in General Smut's camp says:—The southward sweeping movement has taken an important pass in the Pare mountains, the enemy retiring thence. The enemy is also retiring from unfortified stations on the way without fighting. ("C. and M. Gazette.")

The Campaign in E. Africa. Brigadier Northey Congratulated.

LONDON, June 1.

Mr. Bonar Law has telegraphed hearty congratulations to Brigadier Northey and his troops at the capture of Neulangenberg.

Mesopotamia.

Fight for Mastery in Mesopotamia. MOSUL, NOT BAGDAD, THE KEY. Stubborn Fighting in Progress.

LONDON, June 1.

PETROGRAD.—Mosul, the ancient Nineveh, and not Bagdad is now the key of the situation in Mesopotamia. The Turkish forces which attacked the Russians at Kowanduz 250 miles from Bagdad, proved to be troops from Kut. The Turks are apparently moving northwards to bar the progress of the Russians towards Mosul. Stubborn fighting is proceeding, and it threatens to develop into a battle east of Mosul for the mastery in Mesopotamia.

Germany.

German Warships' Fight With Submarines. Fishermen's Reports.

LAHORE, June 1.

LONDON, May 31st.—The "Tidninte" publishes fishermen's reports that German warships conveying steamers going southward just before the ice drift met submarines fought hotly at full speed and disappeared. The result is unknown. ("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

AUSTRALIA.

Australian Wheat Harvest.

LONDON, June 1.
SYDNEY.—It is officially announced that the wheat harvest amounts to 67,323,000 bushels.

New Commonwealth War Loan.

LONDON, June 1.
MELBOURNE.—Prospectus of a new Commonwealth war loan has been issued. The loan is on the same terms as the previous loan. The amount authorised is fifty millions sterling, but it is stated that the Government will take as much as the public cares to give. Subscriptions close on August 1st.

United States.

The House of Representatives.
Increased Military Equipment.

LONDON, June 1.
WASHINGTON.—The House of Representatives, which on Tuesday increased the number of submarines authorised in the Naval Bill from twenty to fifty, has again amended the measure by increasing the aviation appropriation from two to three and a half million dollars. The house has also authorised the expenditure of eleven million dollars on establishment and plant for Government manufacture of armour plate.

Situation in Mexico.

General Carranza's Note to U. S. A.

LONDON, June 1.
WASHINGTON.—The State department has received a fresh note from General Carranza asking for explanation of the continued presence of the American troops in Mexico and demanding their withdrawal.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 1.
The following telegram dated the 31st instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—
General Haig's despatch reviewing the operations of the last five months says:—Though no great incident of historic importance, there has been steady continuous fight day and night above ground and below. The British troops have been in readiness to co-operate with the French during the struggle before Verdun, but the only assistance asked for was the relief of French troops on a portion of their defensive front. This relief was afforded. British artillery and snipers are practically never silent. Patrols are out in front of the lines every night, and heavy bombardments by one or both sides take place daily. Below ground continual mining and counter-mining raids or cutting out parties are made two or three times weekly. In the rear new formations are instructed and practised in all classes of warfare, schools also are formed for young staff officers and candidates for commissions in the British Army.

The Indian Army Corps left for service in the East. General Haig says that they had given a year's valuable and gallant service under conditions of warfare they had not dreamt of and in a climate peculiarly difficult to them to endure. "I regret their departure, but I do not doubt they will continue to render gallant effective service elsewhere as they have already done in this country."

General Haig eulogises the air work of our airmen, who had flown in weather when no hostile aeroplanes ventured out, and made a series of bombing raids on hostile aeroplanes and points of military importance. "Our equipment for photography, wireless telegraphy, bomb dropping, and offensive action are generally and immensely improved."

The battle of Verdun is being vigorously revived. The enemy artillery ploughed up the French first lines between Avocourt and Cumieres, at the same time preparing to disperse supports. They rushed to assault Hill 304, but had to retire, stopped by a curtain fire and machine guns. The second assault had no more success, and assaults on the east and west were successively mowed down.

The Austrians renewed their obstinate attacks in Adige valley, but they were time after time broken. Austrian attacks in the direction of Arsiero were also stopped at a point south of Posina Torrent. The Austrians are closing in on Asiago, while the Italians are consolidating the positions dominating the Asiago Basin.

The British forces under General Northey advanced from Rhodesia for 20 miles into German territory on the whole front between Lakes Nyansa and Tanganyika.

General Smuts occupied Sarne on the Usambara Railway and Lesara on the Pangani river.

Another Cable.

JUNE 1.
The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State dated London 31st May 1916:—

Beyond mining and aircraft operations there was little activity on the British front.

German attacks in Verdun region redoubled in intensity on the left bank of the Meuse, when the Germans attempted a very powerful general operation against the whole region of Morhonnac-Cumieres. They only succeeded in occupying portions of the first line trenches by throwing the whole

TELEGRAMS.

division on a front of scarcely two miles. That there was participation in this action of fresh troops brought from another part, the Western front, proves that the enemy, having long exhausted their reserves properly so called, have to keep up the formidable struggle at Verdun by depleting quiet sectors.

After a desperate struggle the Italians hold their position two miles south-west of Arsiero. The Italians appear to have evacuated Asiago and are holding the hills to the east.

The Austrians, after a violent fire with heavy guns, mortars and mine throwers, attacked with infantry near Gliadki in Galicia and drove back the Russian advance post. A Russian counter-attack drove them back to their trenches.

The Rhodesian forces occupied Neulangenburg, capturing large quantities of ammunition, food and stores.

The completeness of the victory over the Sultan of Darfur in the Sudan is confirmed. Disarmament of the tribesmen is proceeding satisfactorily. Several thousand rifles are already handed in.

Calcutta.

Bhita Bazar Jute Gambling.
The "Empire's" View.

CALCUTTA, June 1.
In an article on the present system of jute gambling in Bhita Bazar the "Empire" writes:—The curious thing is that there are two sections of Marwaris engaged in the gambling. One is fairly honest. They may be described respectively as the Harrison Road section and the Burra Bazar section. These are distinct in their methods. Harrison Road section has been working on what may be called a fair basis even if it deals with gambling that is to say as far as settlement days are concerned. Price of a number of leading bales are accepted and settlements made thereon. Burra Bazar section has, however, created a ring which has departed from this method of dealing and has instituted a system of making its own prices for settlement day. There was much feeling upon this point, Harrison Road Section desiring to do business on what it regarded as a fair basis and Burra Bazar ring insisting upon its unfair methods. So strong did the feeling rise that Harrison Road Section, ten or twelve days ago, closed down and refused to operate saying that their way of business could not contend with Burra Bazar. After the visit of the police to Cotton Street on Tuesday night, the market was rushed up to Rs. 58 and was not opened yesterday until night when price was settled at Rs. 57-11. Seeing that Burra Bazar Section was closed yesterday although it was the settling day Harrison Road shops began to do business. They closed their month at Rs. 55-7. The market price for real commodity was between Rs. 53-8 and Rs. 54. Here may be seen the immorality of the system which prevails, two groups close their settlement, one at about two rupees above the real price and the other at four rupees over pucca price and over two rupees above the other gambling section. Precisely the same market conditions obtain for one as for the other. This fact alone proves that Government should take action.

Mr. E. A. Gubbay.

Mr. E. A. Gubbay in the course of a long letter writes:—
I wish to thank the jute shippers for their response is not purchasing any baled jute on behalf of the Bhita Bazar ring. Response was practically instantaneous and it had the same effect on the members of Bull Ring as bull in China shop. Up to 11 p. m. last night bulls were absolutely paralysed. Just about this time Marwari cunning began to revive the courage of bull operators and after very prolonged deliberation up to the small hours of the morning business was carried on under clandestine conditions. Settlement rate of Rs. 57-11 was proclaimed at 4-30 a. m. by Cotton Street gamblers. This is Rs. 4-3 above the market. Not only do bears lose what they were entitled to make under normal conditions of the market but they are tricked out of their margins. This is a case for immediate redress by the police and calls for the intervention of the Bengal Chamber of Commerce at once. It is a form of gambling that Government should wipe out at once.

Mr. B. C. Wheatcroft Missing.

CALCUTTA, June 1.
Mr. B. C. Wheatcroft, an assistant with Messrs. Bird and Cos. Indian Patent Stone Company, has been missing since Tuesday morning last. On that day he visited the head office of Messrs. Burn and Co. about 10 a. m. He then left in an office car and was in the neighbourhood of Sealdah when a breakdown occurred. He told the Chauffeur that he would take a taxi and went away apparently to get one. Since then he has not been seen. Mr. Wheatcroft is well known as being engaged in such good work at St. James Church and has been living at the rectory of that Church. He is prominent in boy scout work.

Bank of Bengal.

CALCUTTA, June 1.
Owing to seasonal slackening in trade the Bank of Bengal has reduced the rate of interest to six per cent.

Horsewhipping an Old Pleader.
A Sub-Divisional Officer Charged.

CALCUTTA, June 2.
A complaint was lodged yesterday before the Additional District Magistrate of Comilla by Babu Bharat Chandra Bidyanidhi, an old pleader of Brahmanbaria, charging Mr. Pringle, Sub-Divisional Magistrate of Brahmanbaria with having given three strokes on the complainant's head with a horsewhip.

Bombay.

Bombay Share Market.

BOMBAY, June 1.
The market in cotton mill shares maintained a firm tone throughout the day but business is limited. Centrals closed firm at Rs. 2150 and Colaba land and Mill shares unchanged at Rs. 1325. Crescents advanced to Rs. 122½ and Currimbhoyas were steady at Rs. 255. Davids were quiet at Rs. 475 and Fazul-

bhoys at Rs. 500. Indore Malwas advanced to Rs. 280 and Indian Bleaching use at Rs. 162½. Madhowjis advanced to Rs. 1465, Standards were firm at Rs. 1240 and Swadeshis were steady at Rs. 1680. Bank shares kept unchanged. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 920, Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 178½ and deferred at Rs. 692½. Tramways were steady at Rs. 258¾. 3½ per cent Government paper were quiet at Rs. 80 and small pieces at Rs. 80½ for buyers.

Burma.

"Moulmein Advertiser" Defamation Case.
The Editor Convicted.

RANGOON, June 1.
The Sub-Divisional Magistrate of Moulmein has convicted Mr. P. T. Christensen, Editor of the "Moulmein Advertiser," of defamation, and sentenced him to pay a fine of Rs. 300 (with costs of the case) or three months' simple imprisonment, at the instance of Mr. W. P. Mitchell, Honorary Lieutenant, Moulmein Volunteer Artillery Corps. On appeal the Sessions Judge upheld the conviction and sentence. Briefly the facts of the case are:—The complainant is a member of the M. V. Artillery Corps Club Committee, the accused not being one. On the 14th May 1915 the Committee introduced a bye-law by which it reserved to itself the right to refuse a non-member admission to the Club dances, and at a subsequent meeting on the 22nd June the resolution was put into operation and the accused was written to not to attend, as he was objected to by the members. Thereupon the accused made fruitless attempts to get the resolution withdrawn, and subsequently he wrote an article in his paper on the 22nd August. The gist of the article was that the Committee consisted of three members (1) a naturalised German, (2) a German or half German who made Burma his fixed residence, and (3) the complainant an Austrian or half Austrian who made his fixed residence in Burma, and that the three members had, in revenge for charges brought against people of their position, conspired to prevent the accused attending dances and entered his name in the committee's minute book while they had no right to do so.

The defence was that the imputations were made for the public good and in the interests of the accused. The Magistrate held that very serious imputations had been made by the accused against the complainant.

To-day the accused filed an application for revision in the Chief Court.

A British Resident Killed.

RANGOON, June 1.
According to "Singapore Exchange" E. B. Maundrell, B. A., (Cantab.), British Resident at Brunei, was killed on the 18th May by a Sikh or Bengali policeman.

Sind.

Karachi War League.
Nice Speeches.

KARACHI, June 1.
At a general meeting of the Karachi division of the War League two remarkable speeches were made, one by a Hindu and the other by a Mahomedan. The Hindu, Dr. Hassaram Vishandas who is at the head of the social reform movement in this part of India, said in the course of his speech, that much as India had done by contributing both men and money for the war India could do very much more and could thus give more proof to the Empire that she was fully alive to her great responsibilities as an integral and important part of the glorious Empire. Mr. A. O. Hume, the "Father of the Congress", had anticipated a war like the present one and had strongly advised Indians to give unstinted and ungrudging support to the Mother country on such an occasion. As for more men, as the Hon'ble Mr. Samarath said recently on the Empire day at the great demonstration of Hindus at Bombay, Hindus would, if only permitted, contribute a sufficient number of brave soldiers to vanquish the forces of Germany. But that was not feasible for reasons which need not be entered into here.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, June 1.
General smuts reports that a further advance down the Pangani River found the enemy strongly entrenched at Nikoheni in a narrow neck between the mountains and the river.

LONDON, June 31.
ROME. The Italians have evacuated the town of Asiago but are resisting very stubbornly on the lofty Asiago tableland. The inhabitants in the plains were alarmed at the approach of the Austrians but were reassured by signs that the Austrian advance had been checked. The Italians wings are punishing the Austrians severely and further the enemy advance in the centre seems unlikely. A splendid Italian motor transport saved the situation enabling great reinforcements to reach Arsiero and Asiago plateaux in time to fill the gap made by the breaking of the first line. The most serious loss was the abandonment of big guns on Monte Maggio-Tonnizal line. The Italian troops are most enthusiastic and are anxiously expecting counter-offensive.

LONDON, June 1.
The statement that Mr. Lloyd George would make a definite announcement to-day regarding Ireland is premature.

WASHINGTON.—The Mexican note bluntly questions the good faith of the United States in sending troops to Mexico and threatens armed resistance, unless they are withdrawn. But it is believed that the belligerent tone of the note is intended for home consumption.

AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" states that Liebknecht has been charged with war treason and is liable to ten year's penal servitude.

COPENHAGEN.—Zeppelin 164 has passed over Fance in a South-West direction apparently badly damaged.

The Norwegian steamer "Rama" has been sunk. The Crew were saved.

WANTED.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యకట్టణము నందును ఆంధ్రప్రదేశ్ కు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్స్ 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

విన్నపము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ముఖ్యమంత్రి ముగ్ధా రాజు శ్రీ, కై. పా. శేషాద్రిశర్మగారు దత్తమండలములలో సంచారము చేయుచున్నారని గాన వారిని అడగించి వారికి తగు ప్రోత్సాహము చేయ, దత్తమండల వాసులు ప్రార్థితులు.

మేనేజరు

ఆంధ్రప్రదేశ్.

కావలెను ఒక వైశ్య వితంతువు

వరుడు సర్కారు ఉద్యోగమునం దుండు ఒక యావనుడు. పునర్వివాహమును ఇచ్చగించు స్త్రీలు ఈ క్రింది అడ్డముకు వ్రాసిన తగిన ప్రోత్సాహమును పొందగలరు.

నరసపల్లి చన్నప్పస్వామి, బళ్లారి.

కావలెను.

గుంటూరు జైలు హైస్కూలుకు పైన్సు, చారిత్రము, గణితము నేర్పుటకు తెలుగు తప్పక వచ్చియున్న మగ్గురు గ్రాడ్యుయేటులు కావలయును.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288

24 జనరల్ పీటర్సోన్

మోటారు ఇంజనీర్లు పోస్టు, మదరాసు

మోటారు ఇంజనీర్లు యంత్రాంగమున, నడుపుటకును, పోషకాభ్యుదయము గలవగుటకు. ప్రత్యేక గమనిక:— తారుమారిద్యాయము ఉచితముగ నవలయును, పోషకాభ్యుదయము ౨ ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రధమమున క్లాసు ప్రారంభమగును, తయారైన వైద్యకరికి కిఫార్తు చేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికి నెలబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్రోజిమ్”ను యువయోగింపవలయును. దానినుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్క కట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్ ప్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుక్క పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామ్రోజిమ్ యువయోగించినచో సువత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 25-0-0.

ది లెయిన్స్ ఫౌండ్రీ అండు

389

ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తలాలపెట్టు నెం 55కి రు. మదరాసు

(వై. కామ్రోజిమ్ గోదానప్పకు ఈ పత్రిక పేరుకుడ సహకారం గోరుచున్నాము.)

కమ్యూటేషన్ వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్య రాజము

ఆల్ వహ్ శింట్ కలిపినది కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగు రుచియును చేరినదైవే శేషిగొనవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. శేషతానియము నందవత నానందము గలిగించగలను.

నెం. చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

2. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

సోలు ఏజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ,

నెం 15కి జూమూమసీసు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజంట్లు:— మొహతా పురుషోత్తమునాథ్

126

నెం 29, వై. నాల్కార్ రోడ్, భాంజుగడిమిపాతం, మదరాసు.

తేలుమందు:— తేలు కాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలు కాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదగునటులు చేసిన బాధతగ్గును. నెం సీసా 1-కి 8 అ.

అమృతాంజనము డివో, 6 వ నెంబరు, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జ్ టౌన్, మదరాసు.

బ్యోటికాన్త్రమున జాతకభాగము

వలయువారు వారి జాతకముయొక్క నక్షత్రము గాని శరీరమున జనకాలము, తేదీగాని వ్రాసి కంపించవలెను. అట్లు కంపిన యెడల జాతకము పుట్టినది లగాయతు ఇప్పటివరకు జరిగిన యావత్తులను అనగా జాతకముయొక్క రూపము, భవము, భూమి, కళ, క్రమ, సంకలనము, ఉద్యోగము వగైరాలు వీటిలో ప్రత్యేకము వ్రాసి 1 రూపం 2. పి. గా కంపించును. ఇది సరిగా రుజువైచియెడల ముందు జనకభోక్త యావత్తు సంగతులు గల భూరాజానికము కాస్త్రముకముగా వ్రాసి 4 రూపం 2. పి. గా కంపించును. వి. పి. ఖర్చు క్రింద 2 అణాలు అదనముగా నగును. జనకాలముగాని అడ్రెస్సుగాని శరీరము వివరముగాని లేనియెడల జాతకములు వ్రాయబడవు.

ఆర్కెల్ వెంటకాస్ట్రో,

గోపాలపురము, క్రొత్తపేటపోస్టు,

గోదావరి జిల్లా.

ప్రతిదినము ముఖ్యముగ పునయోగకరమైనది

వైద్యవిద్య

దీనియంద మెండు వైద్యభోధము నొందియున్నది. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములే యిష్టమై ఖర్చు కూడ లేక మీకు యిప్పించెట్లు పుస్తకం పంపింపవలెను. సమయములే? నేడే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188, 20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి నెం 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

2. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్స్ నెం 212, మదరాసు.

గ్యాలిసీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు ఇంజనీర్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయుటకు తగినవిధమున నిచ్చుటకు మోటారు ఇంజనీర్లు ఎట్లు నడుపువా రో యేదేభాగము యేదేవనముచేయవో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయి రిపేరులను యాయంకమునెల్ల అభ్యాసభూమికముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించువత్తు మోటారు వారివద్దనుండి లై సెన్సు యిప్పించి కంపించును, ముందుకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగిక్లాసులు జూలై నెం 15 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు లా వసంగబడును. ఈ క్రింద నడవారించువారికి వ్రాసికొనడు.

(41) గ్యాలి అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఆటోమోటార్లు (రిజిస్టర్)

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘము రాచారసంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.

8 అణాలు నెం 4 అణాలకు పంపబడును

పోస్ట్ పేజీ ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

, తంబుకెట్టివీధి,

మదరాసు.

150 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్చుకొనుటకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగును. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్విద్వద్విధి ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జీయు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాసి మీకు.

వైద్యశాస్త్ర మునిశింకర్ గోవిందజీ,

అశంకనిగవా బౌద్ధధారము, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి నెం 0-12-0

ఇది మనోహరమునయు విద్యాభిజ్ఞు, స్త్రీదేవుడు ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుఖనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును.

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-కి నెం రూ. 9-2-0 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంత మార్గము గో మధు తో ముట్టలవదిగట్టుకట్టిపడును చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుచుండును. నోట మృగంధము లేక యుండును. పండ్ల ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు యుత్తుది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముగల డబ్బీ 1-కి నెం రూ. 1-0-0.

కొరకు సువాసనములకు ఈ మాత్రము వాగుగలదియైనది. వీటిని తినుచు పుండుపడినచోట తైలమును రాయవలయును. ఇవిరక్తకుడికి మేహకారక బాధ్యములకుమోడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డివో, పోస్టు, బొంబాయి.

'స్టర్న్స్' తలనొప్పిమందు (పాకు)

మాటు పెట్టుండి. బిళ్ళ. చిట్టి. నీటిలో వాడెట్టి ముంగుతల అల్లుచేముటచేసి దేహము అన్ని కోరికలును వ్యాపించి వెంటనే చావవలెనై గా తొలగించు.

ఈ మందు 25 సంవత్సరముల నాంది

చావ్యవస్థలకు తలనొప్పిలకు పశువులకు వాడబడుచున్నది. అన్ని మందుల పావులలోను ఒకానొకానొక స్టోర్లోను విక్రయించబడును. తలనొప్పి ఎచ్చునప్పుడెల్ల నువ్వయోగితురు

STEARNS' HEADACHE CURE

DIRECTIONS:—Place the water in a glass and add a pinch of the powder. Stir and drink immediately. For children, use a smaller quantity.

FREDERICK STEARNS & CO., DETROIT, MICH. U.S.A.

దంతశూలవారి

దంతశూలకు తైత్త్యము, రసవల్లు, కుళ్ళిన కదలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పి గల చోట దూడన మందులో తడిపిపెట్టిన నొప్పి వెంటనే బోవును.

సీసా 1-కి 0 8-0
వి. పి. సహా 0-12-0.

అమృతాంజనముడిపో, 6 తంబుకెట్టిపిడి మదరాసు.

OFFICE CLOCK.

ఆఫీసు గడియారము
(ఎనిమిది కోణములు) చాలా గట్టిది. చిరకాలము మరమ్మలు అక్కరలేదు. సరియైన కాలము చూపును. పది శేర్ల బడ వుండును. గృహములలోను, ఆఫీసుల లోను, వాణిజ్యములోను ఉపయోగము నిమిత్తము పెనుకాగా చేయించబడినది.

8 అంగుళములు యెఱుమిఁగలిగి డయ్యుగలదు. గడియారము నిడివి అం. 19½, నెడల్పు అం. 11½. వారముకోజాలకు ఒక పర్యాయము వీరిని చూచును. గంటలు పెద్దధ్వని యిచ్చునట్లు కొట్టును. (1) నాగ 9-8-0, (2) అగంతకొట్టునది 01-0-0 (3) బటనగలది 10-8-0, (4) ఆలారముతో 11-0-0.

2 రూపాయలు అడ్ వాక్ ను సంపలయము.

వలయువారు:—**గాతా అందు కో**
K. P. 57 అదియప్పనాయకపిడి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడి నహితమైన డా॥ పి డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తములను జరించువాడ్యములకు కీటమునంటి మందు. తుకపులను, మచ్చలను, గండములను ఇండ్లను, పాతబొమ్మలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

మహావధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిశ్చయము, నవాజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. చీరీడునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మిదంబుధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. రోగిరాశోగ్యమును గలగ కేయును. 18 కోణాలవలన మందులకు 4 బొమ్మల బుట్టిలలో అమ్మబడును.

చావ్యవస్థ:— **పి. డి. సావంత్, రక. మననవాడి సం. 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT, Panaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

మీ కివసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కనిగి పోత పోయునట్టిగాని కనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు మంపులుగ వంచ బడిన కేకులు కోణములుగా నిన్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నాలొచింపవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల ములో సరిఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

తపాలవెట్టె నెం 553 రు, 389 **మదరాసు.**

(వై కామ్యూనికేషన్ కోడెనల్స్ కు ఈ క్రింద పేరుకూడ నుదహరణ గొరుతున్నాడు.)

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్స్

లేహములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రాక్రమకారంబున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు. కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

ఆగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

"అందవృద్ధి, బూరకాళ్ళ తడిసె, పరిహార"

7 పూటలలో మంచిగుణము. నిర్ణయమైనది. ఇంకా మేహవారినొప్పులు, వాయువులు, వాపులు, నూతన నిలకడ కీళ్ళనొప్పులు, తిమిరలు, అంగుష్ట కటివాతములు, చిరకాలపు నడుమునొప్పులు మొదలగు వాటి కిచ్చుకొని మిడియో? పుచ్చుకొనిన వెంటనే గుణము తెలియగును. వెల రూ. 8-8-0.

"సర్వమేహకుష్ట కుఠారము"

ఈ సిద్ధౌషధము, మేహవైత్యజాతియచ్చులు, గజవర్ణములు, కాళ్ళచేరులు, ముక్కు, చెఱలు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తినివేసెడిరణములు, అడ్డెట్టులు, బిళ్లలు, నవ్వాన్ని సంబంధము కొలుకులు, పిట్టకు దివ్యాత్మతము. రక్తశుద్ధిక రాజునంటిది. 10 కోణాలలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును. 10 కోణాలకు, వెల రూ. 5-0-0 5 కోణాలకు వెల రూ. 3.

వైయోషధములచే గుణములేనియెడల సాము వాచను పంపబడును.

ఈ వైయోషధము క్రిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గమక, సంఖ్యాధానములతో కూడినది చక్కనిదైండు రూ. 8-8-0

గ్రంథకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల"

8/12. అలంగాత్రాపిట్టిపిడి, తిక్కనల్లికెట్టి, మదరాసు.

- అపూర్వమైన గ్రంథములు**
1. త్రివర్ణప్రదీపిక:—టీకా కాల్పవృక్ష విశేషార్థ నమస్కరించి, అరవమునండి తెలుగులోకి భాషాంతరీకరింపబడినది భక్తకాండ 1.0-0
 2. త్రివర్ణప్రదీపిక:—అర్థకాండ, మన పూర్వులకు రాడిమిమనయములందు గల ప్రభావమును దీక్షలన తెలుంగవచ్చును 1.4-0
 3. ఆర్యవిద్యార్థహాస్యము:—వచనము 0-12-0
 4. ఈశ్వరదర్శనము:— " 0-12-0
 5. సనత్కుజాతీయము:—శంకర భాష్యాంధ్ర టీకా భాష్యార్థ సహృదయము 0-12-0
 6. సంస్కృతభారతము:— ఆంధ్రాక్షరములు 18 పర్వములు, నిర్మిత్తమైన ప్రతి 18-0-0 నిర్మిత్తకావ్యములను అభిగ్రంథములు, తొట్టిపెత్తగ్రంథములు, అంశంరాచార్య, గాయత్రీ మున్నగు పటములు పొడగల బలింపెను.
- వలయువారు:—మూనేజరు స్వధ్వనికాశిని, గుంటూరు, అవి వ్రాసి.

కుంకుమపువ్వు

వైచ్యమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కమాస్సు-కు గమనింపును. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపిడి, బొంబాయి.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ.

శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిండు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి అరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.

నిధిమయిన సంచికలు ఏ. పి. గా పంపుము

వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (17) 145, కాళిపిడి, మదరాసు అవి వ్రాయుడు.